Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

BÁO CHO NGƯỜI BỔN-QUỐC ĐỌC — SỐ 2865 — MỖI SỐ: 0$04 — NGÀY CHỦ-NHẬT 5 OCTOBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9 00	4. 50	2. 25	
Ngoại-quốc	14 00	7. 00	3. 50	
Các làng và các công-sở	10 00	5. 00	2. 50	

Bạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix propos. dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$80 le c/m
Contrat annuel. . . . . .
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$80 le c/m.
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1648

Mỗi họ nên có một gia-miếu chung

Nước Nam ta vốn trọng cái gia-tộc chủ-nghĩa, mà trong gia-tộc vẫn giữ được lòng thân ái nhau, giây liên lạc vẫn dàng buộc được lâu dài, thì cốt nhờ về sự cúng lễ thờ phụng tiên tổ; bởi thế khắp cả trong nước, từ nhà sang cho đến nhà hèn, từ nhà giàu cho đến nhà nghèo, đã lập thành ra một gia-đình, thì việc tôn-trọng thứ nhất và cốt-yếu thứ nhất là việc lập ban thờ. Những nhà quan trưởng và những nhà phong-phú, của nhiều đất rộng, thì nhà thờ làm riêng, hết sức tôn-nghiêm rực rỡ; những nhà gia-tư thường thường, tuy không có đủ đất làm nhà thờ riêng, nhưng cũng phải chọn một nơi rất tôn qui sáng khải ở trong nhà để đặt ban thờ, rồi lại hết sức bài chí tô điểm, cho thật được trang hoàng; còn những nhà nghèo cực, chỉ có ba gian nhà gianh, đủ chỗ che mưa che nắng, chật hẹp đến đâu đi nữa, thì cái gian giữa là nơi sang trọng nhất ở trong nhà, cũng phải đặt ban thờ lên đó. Đó là cái thông tục của người Nam đã bao nhiêu đời nay, khắp cả trong Nam ngoài Bắc, đâu đâu cũng thế, tỏ ý qui trọng yêu mến đối với người chí thân của mình đã khuất đi, như là uống nước nhớ đến nguồn, ăn quả nhớ kẻ giồng cây, thật là bởi tấm lòng trung hậu mà thành ra cái tập tục rất hay; quốc-túy của nước Nam, tuy cũng còn nhiều, mà tục này thật là một tục đáng khen và đáng giữ vậy.

Từ ngày văn-hội đã mở mang, cái phong trào cải-lương đã thịnh-hành ở trong xã-hội, người ta thấy cái sự phù hoa của những nhà phú quí và cái nỗi khốn khổ của những nhà nghèo cực, phần nhiều cho sự cúng lễ tổ tiên là phiền lụy mà nhất khái muốn bỏ đi. Đó là bởi thời thế có khác mà cái ý kiến của người cũng có khác đi; nhưng cũng có một phần vì tập tục của ta tuy hay, mà vì người sau dùng cái ý riêng của mình xen vào nhân kiểu cái dở ấy mà đến bỏ mất cả cái hay, cũng thành dở ra một đôi chút. Vậy ở vào cái thời đại duy tân này, ta tưởng nên tùy thời thế thuận nhân tình, sửa đổi thêm bớt, giữ được cái ý hay của người xưa, mà lại không có những điều phiền lụy, thì mới thật là hợp thời, mà mong nơi giữ được lâu dài mãi mãi.

Cứ theo cái ý kiến thiển cận của tôi, thì tưởng nên làm như thế này: mỗi họ nên làm một cái từ-đường rất to, người trong họ góp tiền lại mà làm, trên nhất thì thờ ông thủy tổ, rồi cứ tỉ-eo hàng chiêu mục mà chia thờ hai bên, trước từ-đường hay là sau từ-đường, làm một cái nhà gọi tên là nhà tụ-tộc, mua mấy mẫu ruộng gọi tên là tộc điền, để vào việc từ-đường; trong họ cất lấy một người lương thiện mà cảnh ngộ lại có thể ở luôn nhà được, thì giao cho việc giữ từ-đường, cho ở một góc cái nhà tụ tộc, và cho hưởng cái hoa lợi vài mẫn trong cái số ruộng tộc điền (hoặc là cho ngay người lĩnh canh cả cái số ruộng tộc điền thì lại càng tiện). Bao nhiêu chi phái trong họ, nhà ai có người mất đi, hai-mươi-sáu tháng hết tang rồi, thì đều rước vào thờ trong từ-đường ấy cả. Mỗi năm một lần (nhất là ngày tết thì hay hơn, vì ngày ấy người đi làm ăn xa đều về nhà cả tết cả) họp tế tự ông thủy tổ và bao nhiêu người quá cố ở trong họ, tức là ngày làm kỵ chung của cả người trong họ: phải tổ ngày ấy thì lấy số tiền hoa lợi tộc điền mà chi. Còn như chi nào đến ngày kỵ riêng của người nhà mình, thì đem hương hoa lễ vật đến từ-đường lễ ở trước thần vị của người nhà mình, trong thân thích có ai đến cúng lễ, thì tiếp đãi ăn uống ngay ở nhà tụ tộc cũng rất tiện. Nếu làm như thế, thì trong một họ, người đã khuất đi rồi, lại được tụ hội vào một chỗ, không đến nỗi linh tinh tán mạn mỗi người ở một gia miếu riêng như bây giờ. (trước đây kỳ giả bản muốn mỗi làng lập ra một nơi nghĩa-địa, cho người làng khi chết hài cốt đều được tụ vào một nơi, bây giờ muốn mỗi họ lập chung một từ-đường, cho người trong họ khi chết cũng được tụ vào một nơi, tục nước ta vốn là trọng hài-cốt và linh-hồn của người đã khuất đi, thì hai việc ấy đều là việc cần thiết mà ta nên nghĩ đến). Hai là người trong họ cứ mỗi năm một lần nhân dịp họp mặt với nhau để tỏ tình thân ái, (thường thấy lắm người trong họ, vì ở xa không hay đi lại với nhau, lắm khi gặp nhau mà không biết là người trong họ). Ba là những nhà nghèo cực, khỏi vì nỗi nhà cửa chật hẹp, ban thờ liền ngay chỗ ăn chỗ nằm của người sống, thật là luộm thuộm mà mang tội tiết độc với thân mình. Bốn là những nhà giàu có không nhân cái ngày dỗ là cái ngày buồn riêng của gia-đình mình, mà lại bầy vẽ ra, nào là cỗ bàn khách khứa, linh đình rộn rịp, làm mất hẳn cái bản ý làm dỗ của ta xưa kia.

Nói tóm lại, người Nam ta bây giờ, kiến-văn đã rộng rãi, tư-tưởng đã thay đổi, thì những tục phiền lụy của ta xưa nay tất phải sửa đổi, hoá chăng quốc-túy mới mong bảo tồn được, đó cũng là một việc cần thiết ở cái buổi tân cựu giao thời này, bà con ta tưởng cũng nên để ý đến.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 30 Septembre 1926

Nước Pháp

Việc mua tiền vàng

Báo *Matin* tính ra số vàng và số bạc của nhà Pháp quốc ngân hàng mua ở trong địa hạt Pháp được tới 100 triệu francs. Hiện nay số vàng mua được nhiều hơn số bạc.

Một cuộc bay

Phi hành gia Alan Cobham tới Marseille, rồi lại bay đi trường bay Bourget.

Hai anh em phi-hành-gia Arrachart, định chiếm khôi thế giới về cuộc bay không đỗ chỗ nào, đã phải đỗ tạm ngày thứ tư ở Grozny (Nga) ở châu Etaterinenhoang, hai bị dất Oural, bay được 4 000 kilomètres.

Nước Bỉ

Hội liên hiệp về nghề chế thép

Tại Bruxelles có một buổi hội nghị của các đại-biểu nước Pháp, nước Đức, nước Bỉ, và quận Luxembourg bàn về việc lập một cuộc liên hiệp về nghề chế thép. Nước Bỉ đối mỗi tháng được chế 295.000 tấn, được hội-đồng wag-thuận. Hội liên hiệp mỗi tháng chế được 27.500.000 tấn. Ngày hôm nay, các đại biểu sẽ trao đổi chữ ký với nhau.

Hy-lạp

Tại tòa nội-các

M. Condouriotis không ưng nhận cho tòa nội-các từ chức.

M. Condylis định lưu lại phần nhiều các quan thượng thư trong tòa nội-các bây giờ, và lui cuộc bầu cử đến ngày 7 Novembre.

Đảng quân chủ công nhiên làm việc lập lại vua George II

Lỗ-ma-ni

Việc chánh trị

Báo *Paris-Midi* đăng tin rằng hoàng-thái-tử Nicolas từ vị Quốc vương bị đau định thoái vị.

Đảng phản kháng tòa nội-các, đảng phản kháng M. Averescu cho là ông đáng trách về việc ký hòa ước giao nước với nước Ý. Các báo về các đảng phản kháng phản nàn rằng chánh phủ Ý không công nhận cái quyền của Lỗ-ma-ni tại đất Bessarabie.

Gia-nã-đại

Việc bầu cử

Kết quả việc bầu cử như sau này: 118 người về đảng tự do, 91 người về đảng bảo thủ, 36 người về các đảng khác. Tòa nội các thuộc về đảng tự-do.

Hung-gia-lị

Động đất

Ở địa hạt Szgrna có động đất, ở nhiều nơi, nhân dân rất là khủng hãi.

(Indopacifi)

LỆ MUA BÁO

Xin thân-hào lại để các ngài duyệt-báo biết rằng, muốn mua báo thì phải trả trước. Vậy các điệt-qui ông nào mua thì gửi tiền cho; kẻ không có tiền cứ theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm, hặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Bài diễn-văn của quan Toàn-quyền Varenne tại Hội-đồng Chính phủ

(Tiếp theo)

Nói đến những việc đã sửa đổi rồi, quan Toàn-quyền nói rằng về văn-đề học, từ khi ngài tới đây thì chưa thấy có ấn kết-quả nào là đáng mừng cả, song về mấy vấn-đề khác thì ngài đã giải quyết được xong. Trước hết có việc cho người bản xứ được bổ-dụng vào các ngạch Tây là việc đã xui nên nhiều điều dị-nghị lắm. Về phần người Tây thì muốn sửa đổi lại một cách rất phiền phức lôi thôi, có thực-hành được cũng còn phải đợi hàng bao nhiêu năm nữa. Về phần người bản-xứ thì chỉ rằng sự cải-cách ấy chẳng qua chỉ thuộc về đường lý luận mà khó thực-hành được, sau nếu lại chỉ vì cái thang lương bổng so-sánh với của các công-chức Tây. Báo rằng không thực-hành được, nhưng cũng đã thực-hành rồi, mà mấy năm nữa còn thực-hành được thêm mãi. Còn như lương bổng, nếu xét ra chưa thích-hợp thì có thể sửa đổi lại được chứ có ngại gì. Ngài nói rằng tuy thế nào mặc lòng, ngài đã định đỗ được cái hàng rào nó chắn ngang trước mặt người bản-xứ, ngăn những người có đủ tư-cách không được mon-men đến những chức việc quản trị thì ngài thiết ngài rằng ngài đã làm trọn mực việc đó rồi.

Nhưng một sự cải cách như thế cũng chưa đủ, muốn dùng hết nhân tài bản-xứ thì cần phải chính đốn lại ngạch quan lại bản xứ là việc đã thi-hành tại Trung-Bắc-kỳ và sắp sửa thi hành tại Nam-kỳ nay mai. Cải-cách đến là chỉ-đỗ lại cái lương-bổng tăng cao lên cho thích-hợp với cái chức-vụ, cảnh đến lại cách tuyển-cử để một phần dành cho các bực thiếu-niên tối-nghiệp ở trường sau đã ra, chính-đốn lại các chức-vụ cho nâng cao lên ít nữa.

Sau những điều cải-cách như thế, ai dám chê rằng chánh-phủ bảo-hộ làm trái với cái chủ nghĩa bảo-hộ nữa.

Sự cần thiết thân thể nghĩa là việc bổ tín nợ đã sinh ra nhiều điều quá tệ. Dù cho trái chủ tàn nhẫn thế nào, dù người mắc nợ thật bụng trả nợ thế nào mặc lòng, chỉ một món nợ cỏn con cũng đủ khiến cho tòa án làm ăn cẩu thả thất thế ngay. Bởi vậy đã-luận đã một phần xin bãi hẳn cái lệ ấy đi, tức là lệ ở nước Pháp đã bỏ hẳn đi rồi, chỉ trừ về kế toán thuế khóa là không kể. Sau khi đã hỏi ý kiến của các công sở toà ngài định thi hành một cách chưa bãi hẳn, song cũng có công hiệu lắm, là bắt quan thẩm-phán phải xét kỹ các giấy của trái-chủ xin bắt tù nợ và tòa án có bắt bỏ tù nợ thì tất phải kể rõ duyên cớ là người mắc nợ có chí tâm xử lương mới được chứ không theo như lệ trước là cứ không trả là tất phải cầu thúc thân thể.

Ngài nói câu trẻ con tây lai ở đây vì pháp luật bó buộc mà các tình cảnh của chúng rất là đau đớn. Bởi vậy ngài sẽ tư trình về bộ xin cho những trẻ ấy cũng được hưởng cái quyền công dân là người Tây, sau nếu xin cho các bộ bảo-trợ những trẻ con Tây lai về thừa nhận, đối với pháp luật có cái tư cách, thì hành cái chức-vụ của mình được dễ dãi hơn.

Về vấn đề bênh vực cho các nhà lao động thì quan Toàn quyền nói rằng phải đợi cho nhà-nước sẽ đã thi giờ xét nghiệm ra những mối lợi lộm thế nào đã, nhiên hậu mới tìm thuốn chữa được.

Hiện ở Saigon vẫn có một sở thanh-tra lao-động rồi, và ở Bắc-kỳ thì nay cũng mới thiết-lập ra một sở. Về các tai nạn của các nhà lao-động thì có hai cách bênh vực cho những người bị nạn được tiền bồi thường về sự tai nạn hay sự mệnh một. Một là đặt ra một kho tiền bảo hiểm do nhà-nước kiểm soát, hai là nếu đối lại các lệ luật của bên Tây rồi đem ra mà thi hành. Dù theo cách nào thì cũng khó liệu là vì đặt ra kho tiền bảo hiểm thì phải mất lâu công, mà thi hành lệ luật bên Tây thì phải có chi-dụ quan Giám-quốc chuẩn y, như thế thì chưa biết bao giờ mới thành được.

Muốn được mau chóng thì quan Toàn-quyền đã dự-định trong số dự toán một số tiền trợ cứu cho những người bị nạn về lao-động, tùy sự cần dùng mà đem phân phát cho các quan thủ-hiến các xứ chi dụng.

Về vấn-đề quan thiết đến nông-nghiệp trong xứ thì quan Toàn-quyền có nửa đùa lại cái nghị-định đại để như sau này: một là đổi lại lệ khẩn điền, hai là đặt ra một nông-nghiệp ngân-hàng.

Ngài nói rằng trong năm vừa qua, đất hoang đã phá được chừng 100.000 mẫu tây và điền-điền xin khai đã trồng các thứ cây dùng trong kỹ-nghệ cũng được hơn 500.000 mẫu tây.

Một sự cần thiết nhiều như thế, đối với các điền-lệ đang thi hành tất gặp nhiều nỗi khó khăn. Các điều lệ ấy xét ra nay cũng không thích-hợp với lợi quyền của các nhà nông cùng là lợi-quyền chung của các xứ trong cõi Đông-dương nữa. Bởi vậy mà [illegible] Đông-dương về việc xét đơn xin đất, về cách thức nhượng đất, về việc kiểm soát sự khai-khẩn của đất đã nhượng cho.

Cứ theo như nghị mới này thì người Tây hay người bản-xứ cũng được quyền-lợi như nhau cả. Các nhà điền-điền vào việc khẩn đất ấy. Còn như các sở dự-toán riêng các xứ cũng có lợi là từ nay bãi cái lệ cho khẩn đất không đi, trừ ra một khoản cho không đã kể trên kia thì không kể.

Ngài nói rằng các nhà ngân hàng trong một thế-kỷ nay đã dự được một phần lớn vào việc mở-mang nông-nghệ ở khắp hoàn-cầu, ngay như nông-nghệ Pháp sở dĩ chấn-hưng được cũng là nhờ về ngân-hàng lắm. Bởi vậy khi mới tới đây ngài đã trù tính ngay lấy cách nào khoáng-trương được những ngân-hàng đã có sẵn rồi chứ là mở thêm những ngân-hàng mới không.

Ở Nam kỳ thì nhờ về ông Albert Sarraut, đã có những ngân-hàng hàng xã thiết lập theo như luật ngày 5 novembre 1894.

Việc tổ chức ra các ngân-hàng hàng xã ấy thật đã lợi cho các nhà nông gia vào hạng trung thường trở lên lắm, song đối với các nông gia vào các hạng dưới thì không giúp được việc gì cả. Vậy mà các nhà nông gia hạng dưới ấy lại là phần quan trọng nhất, phàm lập ra ngân-hàng là nên chú ý đến hạng ấy mới phải, vì hiện nay các nông gia phần nhiều vẫn phải chịu cái nạn ải vay lãi nặng đã lâu đời. Nay đặt ra các Nông-phố ngân-hàng thì phải tính lời sao cho rẻ gián đi, nếu bắt những người nhà quê theo các lệ lối phiền phức thì chẳng có ích lợi không theo được. Phải cho người ta vay ngay ở trong làng người ta và cho vay những số tiền con con mà thôi. Về việc ấy phải theo hai điều cốt tử là ở dưới thì lập ra các ngân-hàng ở hàng xã và ở trên thì Nhà-nước phải cấp vốn cho vay. Ngài nói rằng theo cái phương pháp đã đặt ra ở đất Âu-châu của người Hà-lan thì giản dị lắm, vì tính tuổ bên đó với tính thế bản này giống nhau như một. Nông-phố ngân-hàng lập ở Ấn-độ Hà-lan từ năm 1900 mà đến năm 1925 số tiền vay cộng được tới 65.000.000 đồng, độ 90 ngân-hàng hàng tỉnh và 11.255 ngân-hàng hàng xã cho vay. Tiền vốn của ngân-hàng có 25.000.000 đồng. Tính trung bình ra thì ở các ngân-hàng hàng xã mỗi số vay là 9 đồng và mỗi người vay là 25 đồng và số các ngân hàng hàng tỉnh mỗi số vay là 52 đồng và mỗi người vay là 58 đồng. Số người vay cộng cộng là 2.830.000 người. Ngài nói ở Đông-dương mà lập ra nông-phố ngân-hàng theo như cách ấy thì thật là được việc cho toàn xứ lắm lắm. Vì thế mà ngày 4 septembre ngài đã nhất quyết ký ngay hai đạo nghị-định về vấn-đề quan trọng ấy.

(Còn nữa).

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Xin quí báo chỉ bảo lần b o cho tôi những câu hỏi như sau này thì tôi cảm ơn vô cùng.

[illegible] người Trung-Hoa buôn bán ở Đ. L. thuộc tỉnh T. Có xin ở gare Đ. L. hai cái xe, để xếp bông và hấp, để gửi đi nơi khác. Hện hôm tôi ký xe thì chưa có ai ký cả, có người làm chứng cho tôi. Sau cũng có một hiện khác xin hai bận bốn cái xe, nhưng vì M. Chef gare ấy từ-tài với hiệu kia thế nào không hiểu, mà lại xé cả tờ xin xe của tôi dán xuống dưới hiệu kia, và đóng số lại để cho hiệu kia được xe trước tôi. Hôm sau một hiệu khác nữa cũng xin hai cái xe, nhân thấy M Chef gare làm bất chính nên người ấy cũng xếp tranh trước của tôi một xe, nghĩa là hai hiệu kia đều được xe trước tôi cả. Hiệu tôi có ý bất thợ kêu với Contrôleur du mouvement tỉnh T. rà xét thì ông cũng yêu ủy tôi, nhưng sự chậm trễ có thể thiệt hại cho tôi mất 100 đồng. Vậy một người Chef gare có xử, đối sử, phạm luật thế nào? (Sự thiệt hại của tôi 100 đồng kiện đòi lại được không?) Tại đã trình M. Contrôleur du mouvement tỉnh T. rồi thì bây giờ xử lên tại đây hay đi đâu?

Nay kính hỏi,

LỜI ĐÁP. — Việc ấy ông nên:

1. Viết t r *recommandé* gửi cho quan Giám-đốc Công-chính (M. l'Inspecteur Général des Travaux Publics) ở Hanoi để ngài hãy trừng phạt người *chef gare* ấy về *đường cai-trị* đã.

2. Làm đơn kiện x n bồi thường tại tòa Tây án ở Vinh là tòa án sở-tại của ga ấy.

Trong đơn kiện tại quan G'ám-đốc Công-chính và tại tòa Tây án ở Vinh thì ông phải kể hết tình đầu cho rõ rằng và sự thiệt hại của ông là thế nào.

Ông lại phải tìm lấy tang chứng rằng hai người kia xin xe sau mà lại được trước ông.

Sau nữa ông phải nói rõ rằng đó là lỗi của người *chef gare* ấy cố ý như thế, chứ không phải là quên, là lầm, là vô ý. Vì rằng nếu là quên, là lầm hay là vô ý thì Chính-phủ Đông-pháp phải chịu trách nhiệm về việc làm của người *chef gare* trẻ là người làm sở xe-lửa của Nhà nước, như thế lại phải kiện cả nhà nước, nghĩa là phải kiện chính-phủ Đông-pháp tại tòa án sai-trị

Ph. h-L.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, mặt tr	12 00
nhì,	11 00
ba,	10 50
Thóc hạng nhất;	6 50
Hạng ngò	5 50

Giá bạc. — Kể từ ngày 2 Octobre 1926, giá bạc ở kho Nhà nước định là 17 f 38.

Tin tàu. — Tàu *Compiègne* mang thư sang Pháp trừ các vật khai giá không kể, đến ngày thứ hai 4 octobre hồi 6 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Saigon đường Tourane.

Đến ngày thứ bảy 2 octobre sẽ có một chuyến thư nhất tải các thư từ và hóa vật lên Điện-biên bằng chuyến xe lửa chạy hồi 12 giờ 56 và đến chủ nhật 3 octobre sẽ có một chuyến thư hai ở Hanoi xuống Haiphong bằng xe lửa chạy hồi 6 giờ 20, nhưng chỉ đem thư từ mà thôi.

Ngày 2 octobre tại sở Điện-báo chánh sẽ mở một *guichet* phụ từ 20 giờ đến 21 giờ.

Tàu *Songbo* đến ngày chủ-nhật 3 Octobre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Halow và Formosa.

Các thư từ ở Hanoi sẽ đem lên Đáp cửa chuyến xe-lửa 14 giờ 56 trưa ngày thứ bảy 2 octobre.

Tin đường sá. — Đường thuộc-địa số 18 từ Bắc-ninh đến Sept-Pagodes hiện ngập sâu 35 phân tây 6 km 32 và 20 phân ở km 43

Vì những trận mưa đổ dồn từ hôm 28 đến giờ, nước sông Bờ lên mạnh, trước số 4m50 nay lên tới 6m15. Đường Hòa bình — Hanoi không đi ô tô được. Phà ở bến Ngọc không đi được.

Quan toàn quyền và quan phó toàn quyền về Pháp. — Quan Toàn-quyền Varenne đến ngày 4 octobre này ở Saigon sẽ xuống tàu *Anzers* về Pháp, quan Thống-sứ Robin hiện đang ở Saigon thì đợi lên quan Toàn quyền xuống tàu rồi mới về Bắc.

Quan phó Toàn-quyền Monguillot hiện nay ở Hanoi thì đến ngày 14 octobre này sẽ đi tàu *Claude Chappe* về Saigon để đến ngày 18 octobre đáp tàu *d'Artagnan* về Pháp cùng với quan chánh văn-phòng ngài là M. A. be ti.

Sở máy dúc (La fonderie de Quảng-yên) ở Quảng-yên cần dùng thợ điện giỏi và cai chữa máy giỏi.

Hỏi ở đấy. 5.906

Nhà Sauvage cần Ba-Toong và Tài-Sế tàu, ai muốn làm, đem bằng lại xin ông Scalia chánh quản-lý tại phố bờ sông số, nhà 138. 5907

MAGA ĐEN

Hạng tốt, nhỏ mình, bóng sợi, hoa đẹp. Giá đặc biệt : 1$00 một thước.

V. DEMANGE Hanoi

Quan quyền Toàn-quyền Pasquier. — Quan quyền Toàn-quyền Pasquier hiện nay ở Saigon, đợi lên quan Toàn-quyền Varenne xuống tàu xong thì ngài sẽ đi đường bộ ra Bắc. Ngài dừng lại Huế vài ngày, rồi cùng với quan Thống-sứ Bắc-kỳ ra Hanoi, chừng mồng 10 tháng này thì tới nơi. Nghe nói quan quyền Toàn-quyền sẽ cử quan cai-trị Delloy là đông-lý phủ Kham sứ Trung-kỳ làm quản lý văn phòng của ngài.

Vua Cao-miên đối với dân lụt Bắc-kỳ. — Ngày 29 septembre vừa rồi, quan Thống-sứ Robin có nhận được của S'sowath quốc-vương gửi riêng cho ngài một cái ngân phiếu 1 000$ để giúp cho dân bị lụt Bắc-kỳ.

Cấm thóc gạo xuất cảng. — Như lời bản báo đã từng thiết-tha nói từ sử lụt tới giờ, ngày 20 septembre vừa rồi, quan Toàn-quyền Varenne đã ký nghị-định cấm không cho đem gạo thóc và các loài thuộc về gạo thóc, ở Bắc-kỳ xuất cảng đi đâu trong hạn ba tháng kể từ ngày ký nghị-định.

Phàm gạo, thóc, tấm có giao kèo đang bán trước ngày ký nghị-định ấy, mà sẽ trình quan Thống sứ Bắc-kỳ và sở Thương-chính trong hạn 3 ngày sau khi ký nghị-định ấy, thì quan Thống-sứ có cho phép, mới đem xuất cảng được.

Như vậy chắc nhân dân Bắc-kỳ ta sẽ không phải ăn gạo kém như từ lâu nay nữa, vì gạo trong xứ không đem ra ngoài nữa, thì tất trong xứ được đủ gạo mà dùng.

Các quan cai-trị về hưu. — Đạo chỉ dụ ngày 14 Août 1925 đã cho :

M. Maspéro René, thống-sứ hạng nhì ngạch Đông-dương, được về hưu, kể từ ngày 1er Juillet 1925;

M. Le hé Benjamin, quan cai-trị hạng nhất được về hưu, kể từ ngày 17 Mai 1926;

M. Faure Henry, quan cai-trị hạng nhất được về hưu, kể từ ngày 7 Avril 1926;

M. Reydel'et Marc, quan cai trị hạng nhất, được về hưu, kể từ ngày 25 Avril 1926;

M. Gallois montbrun Charles, quan cai trị hạng ba, được về hưu kể từ ngày 18 Mai 1926.

Ông [illegible] sẽ [illegible] tại [illegible].

Phủ Toàn-quyền vừa nhận được tin ông Edmond Nordemann (tức vẫn gọi là Ngô-đức Mẫn) nguyên thành đốc học Trang kỳ là thổ tại Nice ngày 18 juillet 1926. Ông trước có làm giáo học lâu năm tại Hanoi và đã nổi tiếng là một nhà sư-phạm am hiểu tiếng Annam và cảm nhiều lắm. Ông có soạn và dịch nhiều sách ở bên này lắm. Từ khi ông về hưu thì vẫn ở luôn bên Pháp. Người Nam ta ai quen biết ông, được tin này, cũng phải lấy làm thương tiếc.

Quan Gốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gió, số nhà 33, Hanoi, ốc nói 314.

Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người đẻ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 312

Đường điện báo thông với Trung Nam-kỳ. — Vì trận bão ở Tourane và Đông-hới vừa rồi, nên đường điện báo thông với Trung Nam kỳ từ Vinh trở vào không thông dùng được.

Vậy các điện báo gửi đi Trung Nam kỳ đều bị nhậm. Cái nào có thể gửi bằng vô-tuyến điện được thì gửi bằng vô tuyến địa.

Quan nguyên soái Bernod về Pháp. — Đến ngày 14 octobre này, quan nguyên soái Bernod sẽ biệt Bắc kỳ, đáp tàu d'Artagnan trở về Pháp.

Các học đường đổi giờ học. — Bắt đầu từ ngày 15 octobre 1926, các học đường đổi sang giờ học mùa đông như sau này :

Cái trường Pháp

Sáng : Từ 8 giờ đến 11 giờ.
Chiều : Từ 2 giờ 30 đến 4 giờ 30.

Các trường Pháp Việt

(Cả trường kiêm-bị và sơ-đẳng)

Sáng : Từ 8 giờ đến 11 giờ.
Chiều : Từ 2 giờ đến 4 giờ 30.

Sở xe đám ma của M. L. Chức, đến 1er octobre 1926 sẽ giọn lên phố hàng Cót, số 22. 5.888

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ đề nghị đăng Bắc-đầu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI SỐ 236

3018.

MỘT PHÉP CỐ ÍCH

Dùng *Quintonine* mà tự chế lấy một lít rượu vang bổ. Cho một lọ *Quintonine* vào lít một rượu vang đỏ thì tự khắc được ngay một chai thuốc bổ, rất tốt để bổ huyết, bổ gân, bổ cốt, và để trừ sự bi-quyện, sự suy nhược, bệnh xấu huyết, và bệnh đau gân. *Quintonine* làm cho ngon cơm, để tiêu, và làm cho người xấu máu, có sức mạnh mẽ cũng cấp như người khỏe. *Quintonine* gốc chế bằng Quinquina Kolar, coca, gentiane, và glycérophosphate de chaux.

Quintonine mạnh gấp 5 lần extrait de quinquina, và vị dễ uống hơn. Một lọ vừa [illegible]

Hỏi tại hiệu bào chế Blanc phố Paul Bert Hanoi

CUỘC SỔ SỐ

của hội Trung-Bắc kỳ tương tế và hội Trung-Bắc kỳ nông công thương tương tế

(LOTERIE DE LA MUTUALITE)

Có 105 vé được trúng giải, chia ra như sau này :

1 vé được	. . . . .	5.000$00
1 »	. . . . .	1.000 00
1 »	. . . . .	500 00
34 »	. . . . .	75 00
34 »	. . . . .	50 00
34 »	. . . . .	25 00

NƠI VÀ NGÀY MỞ SỔ. — Đến 15 octobre 1926 thì mở sổ tại tòa Đốc-lý Hanoi

NƠI PHÁT TIỀN NHỮNG VÉ ĐƯỢC TRÚNG GIẢI. — Những vé được trúng giải thì Hanh bạc tại nhà Đông-Pháp Ngân-hàng, Hanoi

GIÁ BÁN : mỗi vé . . . . **1$00**

Có bán vé tại Bản-quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé tính như sau này

Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé : 0$20
Từ 1 vé đến 20 vé, tiền cước Recommandé : 0 30

Xin mua mau, mau, kẻo hết !!!!

Hội-chợ Hanoi

Mọi việc ở Hội-chợ năm nay sẽ bắt đầu từ ngày 28 Novembre, đến ngày 12 Décembre thì thôi.

Ngạch công-chánh. — M. Lâm-văn-Kiện, hội họa tập sự ngạch công chánh do nghị định ngày 12 décembre 1921 bị bãi chức, thì nay lại được phục chức làm hội họa tập sự, niên bổng 350 đồng tại sở Lục-lộ Trung-kỳ.

M. Vũ-mạng-Ký, chef chantier tập sự, nay được thi chức.

Ngạch sở trước bạ. — MM. Lê-văn-Tâm, Nguyễn-hàm-Cung, thư-ký tập sự, nay thăng thư-ký hạng nhì.

Lại một việc lừa-dảo nữa. — Mới đây có một người Tây trẻ tuổi ăn mặc bình phục vào một hiệu bán kèn hát tiếng số cầm hàng Trống mua chịu một cái kèn hát và các đĩa hát đáng gần 90 đồng, khai tên là D. là con một ông bác-vật ở Đức hàng Kèo. Cách ít bữa người ấy có lại giải tiền, nhưng vì sau biệt vô âm-tín. Chủ hiệu lâu không thấy trả, bèn viết thư vào sở quan bình bổi, nhưng quan bình không thấy tên ấy trong sổ nhà bình, chủ hiệu sau lại viết thư lối thẳng ông bác vật mà người kia nhận là bố thì ông này ngạc nhiên, bảo rằng chưa có con nào đi lính cả, vậy chủ hiệu bị lừa đã phải phát đơn đi kiện.

Hội đồng cứu tế. — Hội đồng cứu tế và gửi cho bản báo một tờ thông báo bằng chữ Pháp, nhưng vì đài quá xin để đến số sau sẽ đăng. Nay hãy xin nói rất là sơ lược cái hoài-đồng đã được ấn chiếu 30 Septembre 1926 cộng là 43 371 $ 98.

Một hội thể thao mới. — Hội « *Chinesse Tennis club* » nay được phép thành lập theo như điều lệ đã định định theo nghị định cho phép.

Ngạch học chính. — M. Ng-tử-Uyên, sụn học sinh trường Bảo-hộ, có bằng thành chung, nay được bổ giáo học tập sự.

M. Ng-v-Vân, sụn học sinh lớp sư-phạm Nam-định, nay bổ làm phụ bổ, ngày ết-hông 22 50.

Ngạch binh sĩ. — M. Lê-v-Ty, đội khố xanh hạng nhất ở Thái-bình nay thăng phó quản và đổi đi Phú-thọ.

M. Ng-v-Tuyên, đội khố xanh hạng nhất ở Hanoi, nay thăng phó quản;

M. Nông-v-Quan đội khố xanh hạng nhất ở Cao-bằng, nay thăng phó quản và bổ đi lang-sơn.

Ngạch quan lại. — M. Vũ-thiện-Đàn tri huyện hạng nhì, hết hạn nghỉ, nay bổ vào bổng sự tại tòa nhì p ê Thông sứ.

Tại rạp CINÉMA PALACE

Phố Tràng tiền Hanoi

Từ thứ tư 29 sept. đến thứ ba 5 octobre 1926
Chiếu phim ảnh rất vui

« La Croisière du Navigator »

(Alias Malec đóng trò)

Ai xem qua phim ảnh này cũng phải buồn cười, sự buồn cười này trong đời người chưa phải đến nỗi cười tắm như thế bao giờ.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Một người tây đeo cành cồng bị đâm. — Vào hồi 2 điểm hôm qua người Tây đeo cành cồng ở đăng sau nhà máy điện trông ra phố hàng với không biết vì cớ thù hằn gì mà bị một nhát dao chém rọc ở bụng trông rõ cả ruột lòi ra, song may làm sao sợi lưỡi dao chưa phải ruột, sau nên người cảnh binh tuần phong ở phố ấy đã cho đưa vào nhà thương ngay. Nghe nói thì anh mang người bị đâm không ngại gì, vì mấy người bảo chứng chắc hẳn nghĩ là thù oán chi người này thì chỉ đòi sẽ bắn nó cắm hàng trống để xét hỏi.

Lại lấy trộm dây điện thoại. — Đêm hôm 20 septembre mới rồi ở con đường thuộc địa số 5, về địa phận làng Tiền-dị phủ Mỹ-hào, tỉnh Hưng-yên, vào quãng kilomètre 23 + 700, kẻ trộm lấy mất 220 thước giây điện thoại bằng đồng, giăng mắc 10 cẩu tây và giá đáng 13 $

Vì vắng mấy thật hay mất trộm dây điện thoại lắm. Nghe như trước đã có một người lý-trưởng làng Tuấn-dị phải bắt về việc ấy rồi giấy đi.

Cái nạn con nhà lao động. — Tên Ng-văn-Cao, 33 tuổi quán làng Cao-bạt, tỉnh Thái-bình đi làm phu trên mỏ Bàu-thi, tỉnh Bắc-ninh. Ngày 26 tháng bảy ta làm núi Đác-trầu, cách Bàu-hị chừng 10 ki-lô mét, chặt cây. Đang làm, tự nhiên có một cây bên cạnh trước đã có người chặt đổ, đổ xuống để tên ấy chết ngất đi. Sau có người đến đem lên thì mới biết là cánh gẫy mất một chân. Hiện người bị nạn đã đưa về nhà thương Hanoi điều-trị.

Đây tờ đi ở đi. — Người bồi làm cho ông Coquelin ở đường Vauvo'le hoven ăn cắp mất mấy trăm tiền là 700 đồng của nhà nên đã bị bắt.

Lừa đảo. — Nguyễn-thị-Phỏ ở đường Maréchal Joffre thua Nguyễn-thị-Châm lên quần áo và đồ tư trang đáng giá 43 đồng.

Nạn ô tô. — Ngày hôm qua vào hồi 10 giờ rưỡi, chiếc ô tô số 3181 của M. Doãn-kỳ buôn bán ở số 54 phố hàng Buồm do người sốp-pho tên là Phạm-văn-Sơ lái mà vì lái xe lại đăng sau chẳng may đụng phải cái xe số HPV-1 đỗ ở trước cửa nhà số 80 phố hàng Bồ may người không sao cả.

Nạn xe cộ. — Cũng ngày hôm qua, vào hồi 7 giờ rưỡi, một người đội đi ở đeo bình thuốc địa thứ nhất khi đi qua phố trong tỉnh thì đụng phải cái xe hàng số NHT-16 đương đi ngược ngang mấy cái xe hàng khác, duy cái xe đạp bị gẫy, còn người không can chi.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THUỐC

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh hãy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3020

Cần mua quốc-trái Đông-pháp 50$00 trả giá rất cao, hỏi tại : Fonderie Tonkinoise, Hoàng-xuân-Lan, 53 bis Avenue Henri d'Orléans, Hanoi.

Số 76

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-BỒ-MỤC dịch thuật

Hình bộ-quan hầu gần tên gọi *Hoàng-ngọc*, cùng *Vương khâm* rất trung-đắc, mới theo lời *Vương khâm*, bẻ *Dương* lục-lang về cai-trị đám tù-tiện kỳ Tam quan về, định đầy sang *Nhật-châu*, mà mỗi năm bắt phải nộp hai tỉ âm vô quan-tiền. Hạn trong ba năm sẽ được thả về. Còn *Tiêu-tán* vì có quân-công thì cho khỏi tử-tội, nhưng cũng bắt phải ra sung quân ở *Đặng châu*.

Hoàng-ngọc kết thành ác, rồi đáng sẽ tâu *Tống Chân-tôn Tống Chân-tôn* phê chuẩn. Lại giáng chỉ sai người đến thi-hành. Lại-kimngó đã làm lễ an-táng. *Dương* lục-lang nghe được tin ấp phải đi đầy, xiết bao buồn rầu, vào tìm-biệt thân-mẫu là *Dương* lệnh-bà và *Thái-quận Sài* phu-nhân.

Dương lệnh-bà nói :

— Nếu vậy thì thật là một sự không may cho nhà ta ! Cái thân già-nua này bây giờ biết trông cậy vào ai cho được !

Dương lục-lang nói :

— Thân mẫu chớ lo ngại ! Chẳng chàng là trong vài ba năm, con sẽ được về, hẳy giờ mẹ con ta lại cùng nhau sum họp. Và con đã phạm tội đi đầy thì *Bát-vương* đệ-tử ở nhà lắt cho-toàn cho cái việc *Thiên-bá-lân*. Nay *Tiêu tán* giết chết *Tạ-kim-ngô*, cũng là vì triều-đình trừ một đứa gian-ác. Nếu không nhờ có *Bát-vương* liên hạ số sửa tâu xin thì thật rằng khó lòm đến tính mệnh.

Nói chưa dứt lời thì thấy *Tiêu-tán* chạy vào bẩm rằng :

— Dám hỏi chủ quan ! Tôi nghe triều-đình đã giáng chỉ bắt tội phải đi sung quân ở *Đặng châu*, mà chủ quan thì phải đầy ra *Nhật-châu*. Bây giờ tôi xin chủ-quan cứ về sơn-trại, chẳng cần phải sang *Nhật-châu*. Tôi đây sẵng chẳng biết sung quân là cái chi chi vậy.

Dương lục-lang nói :

Thành-chỉ không thể trái được ! Nhà ngươi hẳy cứ chịu đi sung quân, đợi khi có lệnh ân xá, hẳy giờ sẽ lại trở về sơn-trại. Nhược bằng ta trái thánh chỉ thì tội càng thêm nặng hơn.

Hỏi lâu, ấy thấy *Vương-khâm* sai bốn mươi tên quân đến, để áp giải *Dương* lục-lang và *Tiêu-tán* đi đầy. *Dương* lục-lang cáo-từ *Dương* lệnh-bà cùng *Sài* phu-nhân rồi ra đi *Bát-vương* và *Cẩm mạt* cũng tiễn ra khỏi ngoài mười dặm.

Tiêu-tán nói với *Dương* lục-lang rằng :

— Tôi dẫu chịu đi, nhưng chẳng bao lâu nữa, tôi sẽ trốn về sơn-trại, thông báo cho bọn *Nhạc thắng* biết, để chúng kéo đến *Nhật-châu* mà đem chủ-quan đi.

Dương lục-lang nói :

— Nhà-ngươi chớ nói càn ! Cái tội của ta không đến nỗi chết. Nhà ngươi cũng nên nhẫn nại, chỉ trong một năm hoặc năm năm, hẳy giờ sẽ lại sớp nhau.

Tiêu-tán cả cười, cáo-từ *Dương* lục-lang, rồi trở đeo bọc công-sai đi sang *Đặng-châu*. *Dương* lục-lang cũng theo bọn công-sai ấy sang đường đi sang *Nhật-châu*. Bấy giờ đang cuối hạ đầu thu, gió tây lạnh ngắt, đàn nhạn bay thưa, cảnh-tượng thật là buồn bã.

Dương lục-lang đi đến *Nhật-châu*, quan thái-thú *Nhật-châu* tên gọi *Trương-tế* trông thấy *Dương* lục-lang. Hồn mới vào nhà trong mà hỏi rằng :

— Tôi nghe tướng-quân *Lang* trấn-thủ ở Tam-quan, người nước *Liêu* rất có lòng sợ phục, chẳng hay vì việc chi mà ngày nay lại phải đi đầy ra đây ?

Dương lục-lang thuật hết đầu đuôi việc *Tiêu-tán* giết cả nhà *Tạ-kim-ngô* cho nghe. *Trương-tế* ngẫm-nghĩ than thở mà rằng :

— Tướng-quân hẳy nên nhẫn nại một chút. Tại phía thành-tây cây có cái trạm *Vạn an* là nơi sung-yếu, tướng-quân ra đấy mà chờ-đợi quan-tiền để kịp lấy rượu đóng nếp. Chẳng chừng thì chỉ trong một năm hoặc nửa năm lại được về triều vậy.

Dương lục-lang cám ơn *Trương thái-thú*, rồi đi ra ở trạm *Vạn an*. Lại nói chuyện *Vương khâm* đã biết *Dương* lục-lang đã đầy ra *Nhật châu* rồi, mới sai người mời *Hoàng-ngọc* đến, để bàn mưu lập kế, muốn giả hại *Dương* lục lang.

Hoàng-ngọc nói :

Việc ấy không khó ! nay thánh-thượng lấy thành rượu làm một sự rất quan-trọng. *Dương* lục-lang hiện đang coi việc nấu rượu, ngài cứ đặng một đạo sớ, bắt *Dương* lục-lang về cái tội dám đem rượu bán lậu, thánh-thượng nghe lời tâu, tất trị tội *Dương* lục-lang mà giăng chỉ bắt đem hành hình ấy.

Vương-khâm mừng rỡ mà rằng :

— Kế ấy rất diệu !

Nói xong, truyền người nhà sửa tiệc cỗ ng *Hoàng-ngọc* nồng rượu rất vui-vẻ. Ngày hôm sau, *Vương-khâm* vào bàng triều, tâu với *Tống Chân-tôn* rằng :

— *Dương* lục-lang bị đầy ra *Nhật-châu*, thua được một tháng, mà dám khinh-thường quốc-pháp, đem rượu bán lậu lấy tiền, để mưu việc phản-nghịch. Dám xin bệ-hạ kịp nên nghiêm trị kẻo sinh tai-vạ về sau.

Tống Chân-tôn nghe lời tâu, nổi giận mà phán rằng :

— Hẳn sai bộ-hạ giết chết một nhà *Tạ-kim ngô*, tội ấy thật đã đáng chết. Tu nghĩ cái công *Dương-nghiệp* thuở trước mà khoan giảm, cho được đi đầy, nay lại dám trái lệnh triều-đình, đem rượu bán lậu như thế thì phỏng còn dung-thứ sao được !

Nói xong, tức thì sai quan đoàn-luyện-sứ là *Hồ-điên-tán* đem quân thẳng tới *Nhật-châu*, lấy thủ-cấp *Dương* lục-lang đem về dâng nộp. Khi thánh-chỉ ban xuống, các quan triều-thần đều lấy làm một sự ngạc-nhiên.

Bát-vương sẽ bẩm tâu cùng mà rằng :

— *Dương* lục-lang vốn là một người bề tôi trung-thành, khó bảo lại có việc phản-nghịch ấy. Xin bệ-hạ chớ nghe lời kẻ-gian-bỉng mà giết oan một bề tôi anh-tuấn vậy.

Tống Chân-tôn phán rằng :

— Điều-ấy đã nhiều lần tâu với cho bọ *Dương*, sao không nghĩ như một việc hẳn đâm sai bộ-hạ giết cả nhà *Tạ-kim-ngô* phòng để đáng tội chết hay sao ?

Bát-vương nữa lượng không dám nói chi nữa. Khi bãi triều lui ra, *Khâm-chiêu* nói với *Bát-vương* rằng :

— May mà người vâng lệnh đi việc này lại là *Hồ-điên-tán*, vậy ta nên bảo *Hồ-điên-tán* bàn với quan thái-thú *Nhật-châu*, thu trong tối-tối có đưa nào giống một *Dương* lục-lang thì chém lấy thủ-cấp mà đem về dâng nộp, rồi cho *Dương* lục-lang trốn đi, sau này gặp khi nước có hoạn-nạn, hẳy giờ tu sẽ lại báo-ơn.

Bát-vương nghĩ lẽ lấy làm phải, mới mật gửi bảo *Hồ-điên-tán*. *Hồ-điên-tán* nói :

— Việc ấy xin cứ để mặc tôi, tôi sẽ liệu kế.

Ngày ngày hôm ấy, *Hồ-điên-tán* vâng lệnh ra đi, thẳng đường sang *Nhật-châu*, vào yết-kiến quan thái-thú *Trương-tế* và nói về việc vâng lệnh trấn định ra lấy thủ-cấp *Dương* lục-lang.

Trương-tế giật mình kinh sợ mà rằng :

— *Dương* lục-lang bị đầy ra đây *Nhật-châu* này chưa được bao lâu, làm gì lại có việc ấy, sao thánh-thượng quá nghe lời kẻ-gian-bỉng mà nỡ lòng giết bỏ bề anh-tài.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiểu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Dans le fossé de Vincennes, un cippe sépulcral sortit de terre, rappelant que le duc d'Enghien était mort dans le mois même où Napoléon avait été couronné. Le pape Pie VII, qui avait fait ce sacre très près de cette mort, bénit tranquillement la chute comme il avait béni l'élévation. Il y eut à Schœnbrunn une petite ombre, âgée de quatre ans, qu'il fut séditieux d'appeler le roi de Rome. Et ces choses se sont faites, et ces rois ont repris leurs trônes, et le maître de l'Europe a été mis dans une cage, et l'ancien régime est devenu le nouveau, et toute l'ombre et toute la lumière de la terre ont changé de place, parce que, dans l'après-midi d'un jour d'été, un pâtre a dit à un prussien dans un bois : passez par ici et non par là !

Ce 1815 fut une sorte d'avril lugubre. Les vieilles réalités malsaines et vénéneuses se couvrirent d'apparences neuves. Le mensonge épousa 1789, le droit divin se masqua d'une charte, les fictions se firent constitutionnelles, les préjugés, les superstitions et les arrière pensées, avec l'article 14 au cœur, se vernirent de libéralisme. hangement de peau des serpents.

L homme avait été à la fois agrandi et amoindri par Napoléon. L'idéal, sous ce règne de la matière splendide, avait reçu le nom étrange d'idéologie. Grave imprudence d'un grand homme, tourner en dérision l'avenir. Les peuples cependant, cette chair à canon si amoureuse du canonnier, le cherchaient des yeux. Où est il ? Que fait-il ? Napoléon est mort, disait un passant à un invalide de Marengo et de Waterloo. — *Lui mort !* s'écria ce soldat, *vous le connaissez bien !* Les imaginations défiaient cet homme terrassé. Le fond de l'Europe, après Waterloo fut ténébreux. Quelque chose d'énorme resta longtemps vide par l'évanouissement de Napoléon.

Les rois se mirent dans ce vide. La vieille Europe en profita pour se reformer. Il y eut une Sainte-Alliance. Belle-Alliance, avait dit d'avance le champ fatal de Waterloo.

En présence et en face de cette antique Europe refaite, les linéaments d'une France nouvelle s'ébauchèrent. L'avenir, raillé par l'empereur, fit son entrée. Il avait sur le front cette étoile Liberté. Les yeux ardents des jeunes générations se tournèrent vers lui. Chose singulière, on s'éprit en même temps de cet aven r, Liberté et de ce passé, Napoléon. La défaite avait grandi le vaincu. Bonaparte tombé semblait plus haut que Napoléon debout. Ceux qui avaient triomphé eurent peur. L'Angleterre le fit garder par Hudson Lowe et la France le fit guetter par Montchenu. Ses bras croisés devinrent l'inquiétude des trônes. Alexandre le nommait : mon insomnie. Cet effroi venait de la quantité de révolution qu'il avait en lui. C'est ce qui explique et excuse le libéralisme bonapartiste. Ce fantôme donnait le tremblement au vieux monde. Les rois régnèrent mal à leur aise, avec le rocher de Sainte-Hélène à l'horizon.

Pendant que Napoléon agonisait à Longwood, les soixante mille hommes tombés dans le champ de Waterloo pourrirent tranquillement, et quelque chose de leur paix se répandit dans le monde. Le congrès de Vienne en fit les traités de 1815, et l'Europe nomma cela la restauration.

Voilà ce que c'est que Waterloo.

Mais qu'importe à l'infini ? toute cette tempête, tout ce nuage, cette guerre, puis cette paix, toute cette ombre, ne troubla pas un moment la lueur de l'œil immense devant lequel un puceron sautant d'un brin d'herbe à l'autre égale l'aigle volant de clocher en clocher aux tours de Notre-Dame.

XIX

Le champ de bataille la nuit

Revenons, c'est une nécessité de ce livre, sur ce fatal champ de bataille.

Le 18 juin 1815, c'était pleine lune. Cette clarté favorisa la poursuite féroce de Blücher, dénonça les traces des fuyards, livra cette masse désastreuse à la cavalerie prussienne acharnée, et aida au massacre. Il y a parfois dans les catastrophes de ces tragiques complaisances de la nuit.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Dưới cái hào thành *Vincennes* thì thấy mọc dần ra một cái mộ-chí, để nhắc cho người ta biết rằng ông *Enghien* quận-công đã bị giết ở đó cũng trong một tháng với lễ gia-miện của Nã-phá-luân hoàng-đế. Ông giáo-hoàng *Pie VII* đã đến làm chủ cái lễ gia-miện ấy ở gần ngay cái chết ấy, thì ra ông đã điềm-nhiên mà ban-phúc cho cả cuộc thắng và cuộc giáng vậy. Bên nước Áo ở điện *Schœnbrunn* thì có một cái bóng đứa con-nít chừng bốn tuổi, ai dám gọi là La-mã vương tức là lời phản-loạn. Bấy nhiêu việc xẩy ra, bấy nhiêu vị đế-vương đã khôi phục được ngôi-vàng, mà ông chủ-tể cả Âu-châu thì bị giam vào trong một cái cũi, chế độ cũ thành ra chế-độ mới, trên địa cầu bao nhiêu chỗ sáng hóa ra tối, bao nhiêu chỗ tối hóa ra sáng, bởi vì một buổi chiều ngày mùa hạ kia, có một thằng bé chăn dê ở trong một cái rừng, đã bảo với một người Phổ-lỗ-sĩ : Ông đi đàng này đừng đi đàng ấy !

Cái năm 1815 ấy tự-hồ một tháng-tư sầu-thảm vậy. Bao nhiêu những sự xưa độc xấu, bề ngoài có vẻ xinh tươi. Sự khi-man kết hôn với sự cách-mệnh, thần-quyền thì đeo một cái hiến-pháp vào mặt để hưởng với quốc-dân, bao nhiêu những sự giả-dối đều khắp cho vừa với phép lập-hiến, bao nhiêu những điều hủ-bại, những sự mê-tín, những ý kiến thầm-vụng, tuy trong lòng vẫn nhớ đinh-ninh cái điều thứ 14, mà ngoài mặt làm ra vị nghĩa tự-do. Chẳng qua là cuộc thay lốt của loài rắn vậy.

Xét ra vì ông Nã-phá-luân mà nhân-phẩm ta cũng có tăng mà cũng có dảm. Trong cái đời ông trị-vì là một đời vật-chất tráng-lệ thay, thì cái *idéal* của người ta (tức là cái chí thiện trong lý-tưởng) thì đặt tên kì-khu cho nó là *idéologie* (vōng-tưởng thuyết). Một bậc vĩ-đại chi nhân-vật như thế, mà lại nhạo báng tương-lai, cũng là một việc bất-cẩn nặng vậy. Tuy nhiên dân gian vẫn là sùng thượng, vậy mới biết dân là thịt để cho súng bắn mà vẫn mê người bắn súng. Hoàng đế ngự ở đâu ? Hoàng-đế bây giờ đương làm gì ? Một người qua đường kia có trả lời cho một người cựu-binh tàn-tật đã dự trận *Marengo* và trận Hoa-tiết-lô rằng : Nã phá-luân chết rồi. — Người cựu-binh cãi lại : — Ngài chết sao được ! ngươi đã biết ngài chăng ? Thì ra đối với cái ảo-tưởng của quốc-dân thì con người ấy dẫu đã thua bẹp rồi cũng còn là bậc linh-thần. Sau trận Hoa-tiết-lô thì cái chân-tình của Âu-châu cũng hơi khó giải. Khi ông Nã phá-luân đã khuất đi rồi, thì tự-hồ có một cái gì lớn khuyết đi trong lâu lâu lắm.

Các vua Âu-châu dần dần lên ngôi điền vào chỗ khuyết ấy. Châu Âu-la-ba cũ thừa cơ-hội ấy mà thu lại nguyên hình. Đặt ra thánh-hội liên-minh, ngay chỗ trận *Waterloo* đã có làng *Belle-Alliance* (nghĩa là Mỹ-lệ liên-minh cục), thật là một cái điềm hay ứng trước.

Ở trước mặt cái Âu-châu cũ đã hàn gắn lại đó, thì những manh-mối một nước Pháp mới còn đương lục-tục bầy ra. Cuộc tương-lai mà bị hoàng-đế ngài ban mỉa trước, từ đây mới nhấc cẳng bước vào. Trên trán nó có ngôi sao sáng, là cái tự-do. Cho nên bao nhiêu ngưỡng-vọng của lớp thiếu-niên thời ấy là quay về nó cả. Có một câu rất lạ, quốc-dân đã biết hoan-nghênh cuộc tương-lai đó, tức là cái tự-do, mà lại vẫn cứ đinh ninh hoài-tưởng đến cuộc dĩ-vãng đó, tức là ông Nã-phá-luân vậy. Thì ra người anh-hùng sau khi thua, lại càng thêm lớn. Ông Bô-na-bạt ngã rồi, mà nom ra lại cao hơn ông Nã-phá-luân còn đứng. Bao nhiêu những kẻ đã thắng ông mà vẫn sợ ông, nước Anh thì sai ông *Hudson Lowe* giam giữ lấy ông, nước Pháp thì sai ông *Montchenu* đi chẹn đường kẻo sợ ông lại về chuyến nữa. Hai tay ông khoanh lại mà còn làm cho bọn vua chúa phải kinh-gờm. Vua *Alexandre* thì gọi ông là : « Cái mất-ngủ của trẫm. » Sở dĩ các vua còn phải sợ hãi như thế là bởi ông Nã-phá-luân vẫn là tiêu-biểu cho nghĩa cách-mệnh. Chính-đảng theo ông Bô-na-bạt mà lại hô-hào chủ-nghĩa tự-do là bởi lẽ ấy, ta nên công nhận mà không nên trách. Cái ma đó hãy còn làm cho thế-giới phải run. Các vua ngồi trên ngôi không được vững, bởi đàng xa xa nhòm giới vẫn nom thấy hòn núi đá *Sainte-Hélène* (là chỗ đầy vua Nã-phá-luân sau khi ngài thua trận Hoa-tiết-lô).

Trong khi vua Nã-phá-luân ngắc ngoải ở *Long-Wood*, thì sáu vạn người chết ở trận Hoa-tiết lô cũng đương nằm yên mà chịu thối nát xương thịt, mà hưởng cái cuộc bình-yên tĩnh-mịch, thế giới cũng nhờ cái ảnh hưởng cuộc bình yên ấy.

Liệt-quốc hội nghị tại Duy-dã-nạp mà kết nên mấy đạo tờ ước gọi là những tờ ước năm 1815. Âu-châu gọi cuộc ấy là cuộc khôi phục quân-chủ chế-độ.

Đó, trận Hoa-tiết-lô nó là như thế.

Nhưng đối với vô-cùng vô-tế thì có quan hệ gì đâu ? Trận phong ba ấy, vân-vũ ấy, can qua ấy, thái bình ấy, cả một cuộc tối tăm ấy, không có làm cho tối được một lúc nào cái con mắt vĩ đại, là cái mắt, nhìn một con bọ mạt nhẩy từ ngọn cỏ này sang ngọn cỏ kia, cũng điềm nhiên như là nhìn con chim ưng bay từ gác chuông này sang gác chuông khác, trên nóc nhà-thờ *Notre Dame* vậy.

XIX

Trận-trường ban đêm

Trước-giả lại xin nói trở lại về cái chiến-trường bại hoại cho ta đó, đó là một sự khẩn yếu trong quyển sách này.

Ngày 18 tháng sáu năm 1815 chính là ngày vọng, vừng trăng vằng-vặc trên trời. Nhờ bóng trăng ấy mà ông *Blücher* đuổi giết quân bên thua lại càng tàn nhẫn; bóng trăng như thế lộ cáo những quân ẩn-núp, khiến cho kị-binh nước Phổ-lỗ-sĩ tha hồ mà tàn sát kẻ bại vong. Xét ra trong những việc đại-biến, hay sinh ra những sự trời tựa chiều người, cũng có thiên-vị như thế.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành bản quyển, mỗi bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I	228 trang, bán	0 $ 80	
— II	291 —	0 45	
— III và IV 150	—	0 25	
— V và VI 193	—	0 45	
— VII và VIII 310	—	0 65	

Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển . . . . 0 $ 20

Cả năm quyển gửi làm một gói 0 50

KHẢO VỀ Y-HỌC CŨ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

(Tiếp theo)

Âm dương luận

Khí âm khí dương biến hóa vô cùng, không nói xiết được, hoặc chỉ là khí huyết, hoặc chỉ là thiên địa, hoặc chỉ là [illegible], chẳng qua suy nghĩ cái lẽ đối đãi đó thôi, kỳ thực [illegible] khí dương tồn [illegible] khí âm, chỉ khí dương khí âm chẳng thể rời được. Cho nên thánh nhân không [illegible] quái cao kinh Dịch, nói kiền thông khôn, khôn thừa kiền, vậy khí âm sinh ra bởi tự khí dương, không nói sáng đã biết.

Đời tiền triết đời xưa xét biết nghĩa lý kinh Dịch, cho nên điều huyết ắt trước [illegible] khí, và phát dương, lời bàn bổ huyết không dùng đến thang tứ vật, tác như chứng huyết hư phát nhiệt, mà trong phương bổ huyết, hoàng kỳ một lạng, [illegible] qui chỉ có bốn đồng cân, khí được nhiều hơn là huyết được; chứng thất huyết, thì lại dùng độc sâm thang cho được bổ khí, đấy cái lẽ dương sinh âm trưởng, có nhẽ cũng cũng suy xét hay sao ?

Âm dương vốn không hình tướng nào cả, tiêu trưởng là thường đó, người ta không lẽ thêm bớt được, thánh nhân tán trợ công hóa dục của giời đất, chẳng qua cũng phù dương ức âm, để dự phòng từ khi chưa có bệnh đó thôi, chứ sinh mà lớn, lớn mà già, già mà bệnh, bệnh mà chết, chẳng ai là khỏi. Những rằng trong quãng ấy, có người mạnh người yếu, người sống lâu người chết non, cho nên thánh nhân mới nếm các thứ cỏ cây, mà phân biện vị hàn, vị nhiệt, vị ôn, vị lương, vị tân, vị cam, vị toan, vị khổ, vị hàm, để làm thuốc chữa bệnh.

Phàm vị ấm, vị cam vị ôn, vị nhiệt thì thuốc dương, vị toan, vị khổ, vị hàm, vị lương thì thuốc âm; dương chủ sinh, âm chủ sát; vậy các nhà tư mệnh, nếu muốn cho người ta càng lên xuân đài, thọ vực, thì nên dùng những vị cam, vị ôn, vị tân, vị nhiệt, không nên dùng những vị hàm vị cao, vị khổ, vị hàn, cả cho nên vị lương cũng nên dùng ít thôi. Vì lương tức là khí mùa thu muộn và gió tây thì không sinh trưởng được; trừ ra tiết mùa hè nắng bức, hoặc ăn phải đồ tán nhiệt mà thành bệnh, thì sẽ tạm dùng những vị khổ hàn, nhưng trừ được bệnh thì thôi, chứ cũng không nên dùng quá tễ.

Khí âm khí dương trong mình người ta, kể hàng trăm năm, vẫn tương phối hợp, nên không trục thoát. Khí dương trên muốn thoát, thì đã có khí âm ở dưới hút xuống, khí âm ở dưới muốn thoát, thì đã có khí dương ở trên hút lên. Ví đó cũng như giời ở trên mà khí vẫn thường đưa xuống, đất ở dưới mà khí vẫn thường giao lên, cho nên giời ở dưới đất ở trên, thành ra trong quẻ thái, giời ở trên, đất ở dưới, thành ra trong quẻ bĩ, khí âm, khí dương trong mình người ta cũng vậy.

Quẻ khôn ở trên quẻ kiền ở dưới là địa thiên thái.

(Còn nữa)

Quẻ kiền ở trên quẻ khôn ở dưới là thiên địa bĩ.

[illegible] Nội kinh nói : « Trường hóa [illegible] » [illegible] Lời bỏ ? [illegible]

Đáp lại : [illegible] dương khí ở dưới, lại càng bốc lên [illegible]

Say vậy, thì người bị bệnh mà mặt đỏ miệng khát, phiền táo, ho thở, cũng là bởi trận âm hư hàn, bức hỏa xông lên, chứ không phải là tục hỏa, nếu dùng phương tễ hàn lương thì chết.

(Còn nữa) Phăng-vằng-Tí h

Những phiếu công-thải sáu triệu đồng trúng số mà chưa lấy tiền về

(Tiếp theo)

Kỳ thứ chín (1er juin 1924)

Những phiếu 100 đồng :

1.462	28.236	65.227	88.628
8.161	28.769	65.880	91.355
8.263	30.040	66.689	91.585
8.510	30.870	67.393	91.783
9.063	31.193	68.687	92.592
9.595	32.575	68.944	92.917
10.720	35.991	69.545	92.923
11.477	36.827	70.188	93.126
11.786	36.965	71.002	94.540
12.812	38.009	71.480	95.518
13.855	39.455	71.536	97.674
14.574	41.784	71.550	98.703
17.789	42.173	71.575	99.084
19.127	42.794	72.060	99.698
19.527	43.079	72.355	99.827
20.232	43.096	73.734	101.014
20.246	43.350	73.913	101.583
23.475	48.107	74.829	101.730
24.399	48.274	74.830	101.827
24.811	48.677	75.319	101.863
24.876	48.717	75.437	101.902
24.921	49.130	76.443	102.026
25.864	49.158	77.603	102.274
25.370	55.777	78.887	102.931
25.957	56.417	78.965	103.025
25.999	58.387	81.733	104.933
26.416	64.745	81.964	112.384
26.425	64.793	83.528	115.028
27.819	65.023	86.179	119.409
28.140	65.046	87.101	120.502
			122.557

Kỳ thứ mười (1er septembre 1924)

Phiếu 500 đồng :

66.260 — 101.941

Những phiếu 100 đồng :

564	39.463	69.293	91.502
841	39.464	69.314	92.093
2.443	40.586	69.490	92.229
4.328	41.593	70.565	92.512
4.420	41.630	70.740	92.606
8.071	43.506	71.632	94.113
8.403	47.705	71.817	94.384
9.015	47.821	72.129	94.381
10.667	49.664	75.147	95.714
12.482	49.668	75.730	97.621
12.660	49.684	75.266	97.906
16.495	50.825	76.487	98.488
16.956	51.425	78.670	98.714
17.037	51.682	79.644	99.004
17.049	52.279	81.591	99.104
19.367	52.480	83.256	99.353
19.973	52.499	84.225	99.401
23.675	53.337	84.250	100.541
24.875	54.100	84.431	100.681
25.125	54.334	84.760	100.999
26.352	54.355	84.934	101.076
26.501	55.019	85.174	102.376
28.136	55.519	86.056	103.027
28.440	55.895	87.459	104.969
28.721	58.411	88.206	106.529
29.688	58.800	88.581	109.421
32.526	59.287	88.848	110.587
34.422	63.468	90.347	113.734
34.767	64.890	90.372	117.748
35.656	65.682	90.641	117.834
37.028	67.605	90.743	118.260
37.254	68.784	90.746	119.816
39.415	69.117	90.891	121.476

(Còn nữa)

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Ngày 14 octobre. — Tại phủ Khâm-sứ Trung-kỳ gọi lĩnh trưng việc cho ở tạm trọ ở Tourcham gọi Dalat.

Sổ điều lệ để tại phòng Thương mại Haiphong.

Ngày 14 octobre. — Hồi 9 giờ sáng tại tòa sứ phủ Thừa-thiên [illegible] gọi lĩnh trưng việc [illegible] các thứ thuốc thành cho Bảo-hộ năm 1927.

Sổ điều lệ để tại tòa sứ phủ Thừa-[illegible].

Ngày 23 octobre. — tại phòng Hội-đồng tòa Đốc-lý Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng những việc sau này :

Hồi 9 giờ 30 : Trưng [illegible] cho các người ốm và các người canh giữ tại nhà thương, nhà thương con gái, nhà thương lấy của thành phố Haiphong từ 1e janvier 1927 tới 31 décembre 1928.

Hồi 9 giờ 45 : Trưng cấp [illegible] cho thành phố Haiphong dùng từ 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ : Trưng việc chụp ảnh để [illegible] vào thẻ [illegible] của các người ở Haiphong và vào sổ tay của các người [illegible], từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1929.

Hồi 10 giờ 15 : Trưng cấp các vị thuốc và vải buộc thuộc cho sở Y-tế của thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 30 : Trưng cấp thóc, rơm gạo, khoai, cám để nuôi lừa ngựa của sở Lục-lộ thành phố và sở Đốc-lý từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 45 : Trưng cấp dầu *essence* và dầu mỡ dùng cho các sở của thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Hồi 11 giờ : Trưng cấp thịt bò, bánh tây, trứng, cá và các thứ quả dùng để nuôi các loài vật tại vườn bách thú Lạch-tray ở Haiphong từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Các sổ điều lệ đều để tại Tòa Đốc-lý Haiphong.

Ngày thứ hai 25 octobre 1926. — Hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà ăn và một nhà tắm cho trường nam Sư-phạm Hanoi. Việc này trước định vào 13 septembre nay hoãn đến 25 octobre 1926.

Ngày thứ tư 27 octobre 1926. — Hồi 13 giờ tại nha Thương-chính Hanoi và Saigon cho lĩnh-trưng việc in sổ và bán các giấy in dùng trong sở Thương-chính năm 1927. Tiền bán phải tính bằng bạc và xu.

Điều lệ để tại sở Thương-chính Haiphong.

Ngày 28 octobre 1926 hồi 9 giờ. — Tại đạo Hỏa-xa phía Bắc, ở nhà là ga Hà-nội gọi lĩnh trưng cho các đạo hỏa-xa phía Bắc ở Hà-nội và Trung-kỳ trung-ương ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn nghìn kilos (74.000 k.) dầu để lau trục bánh xe.

Lô thứ hai. — Sáu vạn sáu nghìn kilos (66.000 k.) dầu để lau các tua máy.

Các giấy má về việc lĩnh trưng này để tại phòng giấy ông kỹ-sư chánh đạo hỏa-xa phía Bắc (Bureau de l'Ingénieur Chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord gare Hanoi) và phòng giấy ông chánh ở Hàng-hải (Service Maritime du Tonkin) tại Haiphong.

Ngày 3, 6 và 9 novembre 1926. — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi bán đấu giá mấy khu rừng của sở Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên-quang thì bán vào ngày 3 novembre.

Rừng tỉnh Hải-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 6 novembre.

Và rừng đảo La Table thì bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua một khu mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nữa thì cứ hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, các tòa sứ tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Hải-ninh và Quảng-yên cùng các sở Kiểm-lâm Phú-đoan, Phú-yên-bình, Phan-lương, Tuyên-quang, Việt-trì, Ac-kơi, Tiên-yên, Đầm-Hà, Phố-ba-chẽ, Bonay, Yen-lập và đảo La Table.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiểu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Bo Vo Phi Hung Cuu HS Petrus Ky (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Nửa năm ở Vân-nam

(Tiếp theo)

VII

Tài sản thương mại và công nghệ. — Toàn hạt từ 21 đến 25° Bắc-vĩ-tuyến và từ 97° đến 104° Đông-kinh-tuyến, khí hậu mát mẻ và lạnh không khác chi các miền Bắc Âu-châu nên rau cỏ hoa quả cũng nhiều và to lớn như các sản vật hoa màu Âu-châu vậy; chỉ là như bắp-cải và khoai tây cũng các rau người Tây hay trồng và tiêu thụ nhiều thì ở Vân-nam có cả, nên cứ mùa không chuyển xe nào là không có một vài toa hoa quả và các thứ rau họ buôn tải về bán ở dưới ta.

Có tiếng nhất là thịt mỡ của Vân-nam, người ngoại quốc liên thụ cũng được một số nhiều. Các thứ thịt mỡ này (Pháp gọi là jambon) thì đọc ở quận Hiến-Wei và Ho-Kine đưa đến, nhưng thịt mỡ ở Hiến-Wei thì vẫn ngào ngạt và đậm hơn các thứ khác. Khắp trong thành nhiều nơi có bán, cũng như hàng đồ chả ở ta vậy.

Da thuộc tức Pháp gọi là fourrures thì trên này nhiều nhất, mà không phải chính ở xứ này xuất sản ra cả đâu, chỉ có sản nhiều nhân nông chuyển môn làm và những vật liệu đưa đo ở Mông-cổ và Tây-tạng tải xuống cũng là ở một vài chân quận khác trong hạt Vân-nam đưa đến bán.

Những các đồ vật như hoa tai, vòng và các áo bằng mẫn-não và hổ-phách thì kỉ lắp các hàng xén chỗ nào cũng thấy có bán cả.

Đồ ngà cũng nhiều, song chính Vân-nam không có voi thì lấy đâu ra ngày toàn thì là ngà voi ở Đông-Điện đưa về cả.

Nhất là những đồ đồng của Vân-nam là người Việt-nam ta thích chơi hơn cả. Ai đã đi Vân-nam về thì trẻ nào cũng đem theo về được ít lọ không thì lư, đỉnh bằng đồng về.

Bởi thuế, tương chánh đánh các đồ đồng có chất nặng nên ta ít người buôn về.

Nhất là các đồ cổ lại vật thì lại nhiều nữa, cần đâu hễ có ngã ba, xó nào cũng có hàng đồ cổ, đại đồ giảm bức tranh vải ba cái lọ chỉ đó cũng đã ra một ngôi hàng. Ngồi cả ngày chẳng ai hỏi đến thì thôi chẳng sao, mà giả có người đến xem hỏi mua thì nói thách cũng cực mà rất lại có khi nói mười đồng bán 1 2 đồng cũng nào.

Bởi tỉnh Vân-nam này tức là Yunnanfou là thủ-phủ của cả toàn hạt Vân-nam nên trừ Mông-tự các ngã buôn bán đều do đây là đầu nguồn, vì có đường hỏa xa ăn thẳng tới hải cảng tức là Haiphong đưa về nên sự buôn bán đối với các tỉnh miền Bắc như Bắc-kinh và miền Đông như Honkong và Thượng hải thì thịnh lắm; các hàng hóa đều do hải cảng ta tải lên cả.

Tất cả tỉnh cũng được mấy cửa hàng của người Pháp, người Anh và người Nhật xem ra ngoại-hóa ở đây tiêu-thụ cũng khá lắm.

Các công-nghệ vật như nghề làm mũ, thêu, đóng giầy, thợ bạc, đúc đồ đồng, nghề làm pháo thì tỉnh tỉnh trong thành phố có số cũng như các tỉnh khác nước Trung-hoa, còn các đại-công-nghệ như những nhà đồng người, dân bà con trẻ từ nhận hàng về nhà làm, hoặc ngồi ở nhà, hay có đi chợ bán hàng thì đem rẻ vừa coi hàng vừa làm kiếm chút lợi riêng. Pháo đây làm tuy có bém pháo miền đông bán Tàu, song cũng kêu và giá bán cũng rẻ là một điều là đủ mua dùng hay buôn về, thì đoán không cho mạnh và bao giờ cả Nói chuyện pháo lại sực đến cái pháo của ta bây giờ, tuy gọi là «pháo ta» song là pháo Tàu mà ta làm để giữ cái quyền-lợi pháo ta. Khi ta mới làm thì chưa ra trò gì mà đã sử chạy tìm máy móc làm cho được nhanh và nhiều, song cái màu «bằng» nhiệt thành có đó, sau một là thấy không lợi, hai là sinh chán rồi lại bỏ, lần hồi hết người nọ làm rồi đến người kia, đến nay có bảo cũng đã nhiều, pháo ta làm kêu cũng có kêu song còn có nhiều điều khuyết điểm cho nhà nghề và cho cả nhà sở trường đối pháo nữa. Pháo của tàu làm sở dĩ được kêu và tan xác đẹp, là vì có cái «điểm» (salpêtre Az O3K) khô và mạnh càng là giấy cuốn làm pháo mỏng và dòn nên chỉ họ làm thì dễ và bén được nhiều lời; các tay thợ làm đồ pháo ở xứ ta và khi có đính điểm chè chén đốt pháo, khói có khét và cho là cái khét êm đềm dễ chịu «để rượu». Pháo của ta làm bây giờ, bởi không có «điểm» tốt và giấy phải dùng giấy Bưởi hay giấy nhà máy Đáp-cầu thì tuy mỏng song vẫn xốp, pháo không được kêu và không tan xác sau các nhà nghề tò mò tìm tòi mãi, thường gì, phải chế bài thuốc bằng một vị thuốc tây tuy có mạnh liều và được tan xác song cách chế tạo rất hiểm nghèo, tức là chlorate de potasse (KCLO3) giá mua đắt rẻ làm bán phải đắt mà lãi không được mấy. Khi đốt, bén vào kêu, song xét kỹ ra thì cái «khói khét» lại khe chịu lắm ta.

Thợ dân Việt-nam ở đây thì cũng dự một phần buôn bán thực nghiệp chú đính và số có một chương nói chuyện riêng về người Việt-nam ta sau này.

Nói tóm lại thì công-nghệ người Vân-nam tuy không hành-trướng bằng các nơi khác về miền đông bắc song thương-mại thì cũng chiếm một phần khá to tát vậy. Bởi đồng bạc Vân-nam mỗi ngày một hạ giá, nên các nhà buôn ra bộ mẫn-nhó tọn. Khi tôi ở trên ấy về, thì một đồng bạc ở Đông-pháp đổi được 2 $ 40 bạc Vân-nam rồi sau cứ hạ mãi đến 2$50 và mấy tháng trước đã lên đến 3.00, năm 1920 tôi đưa 1 đồng bạc Đông Pháp với một đồng bạc Vân-nam ngang giá nhau mà nay họ đến vậy!

(Còn nữa) N. T.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Hai cảnh tà dương

(Tiếp theo)

Người đàn bà nói đoạn lại nhìn lên một bức ảnh treo trên vách mà nói rằng:

— Kìa, mỗi ngày nào ta xinh đẹp nhưng kia: một ta tròn như khuôn giăng, tóc ta xanh tốt rườm rà, chị em ai thấy cũng phải thèm, mắt ta sáng ở như sao băng bể ôm trời, miệng ta như nụ hoa đào chúm chím tươi cho hồn ta ấp ngọt ngào của gió xuân... mỗi ngày nào cái nhan sắc ta làm cho ai cũng phải yêu mến nức nở, thế mà vụt chốc bây giờ đã thế này, bây giờ trán dăn má hõm, mái tuyết làm rầm, cặp mắt thức đêm hầu như gian nhẫm, còn đâu cái vẻ khuynh thành! nụ hoa đào tươi đẹp đã bị những nỗi phong ba trong trần-hải làm cho rầu rĩ héo hon...

Ta soi gương ngắm bóng mình cũng lấy làm chán ngán cho mình, buồng bỗ người khác. — Cái nhan sắc ngàn vàng khi xưa bây giờ nàng đồng kêm vẳng không đáng!...

Cái cảnh chiều thu rực rỡ vừa rồi thật làm cho ta tỉnh ngộ biết rõ cái hiện pháp mình: một mai cái đời ta sẽ cũng như cái cảnh rực rỡ kia mà tan đi, tan đi dưới cơn mặt lạnh làng của tạo-vật, của người quanh mình, tan đi một cách say đắng mà không được một giọt nước mắt tiễn thương, tan đi mà không bận đến ai... Trước kia ta có ngờ đâu cái nhan sắc của ta có ngày đến thế này!... Đời phù dung ngắn ngủi nghĩ mà thương!...

Thương thay cho ta, một đời giang hồ như những khi sắn tiền của, sớm nhan-sắc, thiếu gì kẻ bạc non thề bể, thiếu gì bướm lại ong qua, làm lúc đã đi tới những lời tạc đá ghi vàng, mưa ân và những câu thong hoa tuyết nguyệt, thì ta có nghĩ đâu có bữa giờ là lúc nhị tàn hương tạ, của hết tiền không, rắt lại bằng một cảnh bỏ bê lẻ ngắt. — có muốn tìm lấy một tấm chồng để nương nhờ trong lúc đau bạo rằng long, mắt mở chân chẳng thì... còn có xuân đâu nữa cho người mới ao!

Ta sẽ đi cần giải-đáng cái sống thừa là cũng vì thương cho duyên kiếp lỡ làng. muốn sẽ đêm ăn xôi ở rốn mà cầu may với đời mà tất duyên rơi, nhưng buổi chiều hôm nay, giật mình tỉnh lại, xét kỹ tình cảnh này tuy cũng là lỗ tại ta, song trời xanh kia thực có ý riêng nghiệt chăng ta!

Lê-Thu (tên người đàn bà) ơi! trăm trăm nghìn nẻo, chết đi là rảnh, đi hoa đến thế còn mong nỗi gì!...

. . . . . .

Bấy giờ trời đã tối hẳn, ngoài vườn cây cối cũng dần dần chìm đắm vào trong khoảng mù mịt... Trong bọt có đàn để sáo giun đã thấy sức khác nhọc lạnh hùng áo nâu...

Người đàn bà vẫn ngồi lặng lặng như quên hẳng cả sự vật quanh mình mà đang chu-du ở một quãng đâu đâu mây mộng... Chốc chốc lại thở một tiếng biết rằng mối sầu còn vương vấn mà khách bi-thu đương tê tái lòng.

Và giá ở ngoài bước vào, tay cầm đèn lửa chậm vào ngọn đèn cây để trên bàn tròn giữa nhà rồi nói rằng:

Kìa, xin mời cô đi xơi tom kẻo lại nguội cả!

Tiếng gọi làm cho người đàn bà giật mình, như đang mơ mà tỉnh. Im có muốn nghìn ngợi dây vẻ-bình nó treo người đàn-bà nọ-lòng trần cõi bà g-khuông bỗng đứt kẻi, đứt kết rơi vào cõi thực. Lê-Thu liền rì mà đáp rằng:

— Được, xin giá cứ để đấy tôi... Giá làm ơn xuống bếp làm lại cho tôi nước trước để lúc đi ngủ tôi uống.

. . . . . .

Và giá xuống bếp, Lê-Thu lại ăn cơm.

. . . . . .

Cái ánh sáng đèn trông đỏ quạch tản ra chung quanh không đủ, làm cho cảnh-tượng trong phòng lại càng thêm-tẻm... Phía trong có một cái giường tây cũ, trên treo cái màn trắng đã lâu ngày xuống màu trông đét lại như màu nâu. Cạnh cửa sổ là bàn rửa mặt, trên để ngổn-ngang một vài cái bình-phấn mỡ, hộp xà-phòng, đôi lược đồi mồi sứt sẹo. Giữa nhà trải là cái bàn tròn Lê-Thu đang ngồi ăn cơm ở đấy. Trên vách đối ngang mặt Lê Thu có treo một cái khung-ảnh một người thiếu-nữ xinh tươi là ảnh Lê-Thu hồi còn con gái mà vừa rồi cô về tươi đẹp để làm cho Lê-Thu biện tại, tỏn bao nhiêu nước mắt vì nỗi đời hoa chóng tàn! Cạnh bức ảnh là đôi mành nhật-bản, lâu ngày rét về đã phai nhạt... Toàn cảnh gian phòng đều có cái vẻ lạnh-lùng hư quạnh, rất về sơn phai phấn nhạt, cái phong vị «gái giang hồ về già» ấy.

Ánh sáng chỉ phảng-phất trên mặt gỗ mặt bàn trong cái khu-vực nhỏ hẹp, ngoài ra thì tối tăm mờ-mịt, phảng có gì... làm cho trong phòng càng thêm lương-tịch-mịch, bình như một mình Lê-Thu không đủ làm cho gian nhà có sinh-khí vậy.

Lê-Thu đang ăn, bỗng như giật mình, quay nhìn lại đằng sau... nhìn lại đằng sau, thấy bóng mình in trên vách mà rõi ra ý tiếc-nuối-ẩn xét...

Nàng lẩm nhẩm nói rằng:

— Nghĩ cái đời ta cũng lạ, khi xưa kẻ đón người đưa, quanh mình khi nào lúa ra vào không bao giờ là vắng người theo sau sát, bây giờ ta có ngờ đâu rằng một ngày kia người bạn thân của ta, người bạn cùng ta êm đềm nhìn mặt mỗi sầu lại chính là cái bóng của trên vách kia, cái bóng ta mà khi xưa, khi ưa ta ngồi nghe những lời trong hát, những lời thề thốt bỗ-rơi, thì ta vẫn ra lòng bỏ hững, nhẫm mắt tin rằng đời ta là một cuộc đời toàn khoái-lạc không còn có bao giờ phải phiền tới hương sầu...

Bỗng nhiên, bóng ai, bóng ai, thôi từ nay, nến đêm gà gáy chị xin sang em, bây tỏ rõ đoạn trường, chị xin yêu lấy em vậy, yêu em để đền bù cho tấm lòng khăng-khít của em từ trước đến giờ...

Lê-Thu nói xong đặt bát xuống mâm, gọi vú-già kết đi rồi lấy nước uống.

Chao ôi! Lê-Thu ăn vống để ỉ, lo nghĩ lại nhiều thế thì làm gì mà vào liền không gầy, xác vẻ chẳng kịp... Liệu hồn bao nả phong sương, phải con gió phụ-phàng còn nữa!

Lê-Thu ngồi thẫn-thờ một lúc lâu, và giá hầm được nước thuốc bưng lên nàng uống xong mới đi nằm...

Đêm lớn tất tối, chỉ còn có ngọn đèn hoa-kỳ nhỏ bằng hạt đậu làm cho cảnh tượng trong phòng càng sầu-tịch u-ám. Trong giây phút thì im lặng: Chỉ còn là một khối vô cùng tịch-mịch của đêm trường tĩm đậm, điểm suyết: họa chăng một vài giọt sương thu lách-cách hay ngọn gió rung cây và nhỏ chốc tiếng Lê-Thu đã vọng thổ dài như rất hết cả sinh khí trong mình mà trả lại cõi đời, ngủ ngay một giấc vô cùng để khỏi lại phải trở dậy mà sánh vào nhìn đường lấy cái cảnh khổ-não kia nữa..

(Còn nữa) Bằng-Anh

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHÍ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xuống dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1 $ 40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi 3001

Nhà Bán-đồ «TẦM-TẦM» Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ĐƯỜNG HỎA-XA ĐÔNG-DƯƠNG

ĐƯỜNG TỪ HÀ-NỘI ĐẾN NA-CHAM

CÁC CHUYẾN XE HÀNH-KHÁCH

Bắt đầu thi-hành từ ngày 15 Octobre 1926

HÀ-NỘI — NA-CHAM

Số kilomètres	TÊN CÁC GA		Số 11 Hỉnh khách hạng 1, 2, 3, và 4.		Số 17 hành khách hạng 3, và 4	Số 13 hành khách hạng 1, 2, và 4	Số 019 hành khách hạng 3 và 4	Số 15 hành khách hạng 1, 2, 3 và 4
			giờ		giờ	giờ	giờ	giờ
	HANOI	đi	6 04		10.38	12.59	14.45	18.11
3	Hanoi-Grand-Marché	H			10.47			
5	Rive-Gauche				10.56			
		đến	6.22		11.00	13.17	15.03	18.29
							Số 19 hàng hóa và hành khách hạng 3, 4	
6	GIA-LÂM							
		đi	6.24		11.23	13.19	17.28	18.30
		đến	6.34		11.34	13.29	17.39	18.40
11	YÊN-VIÊN	đi	6.36		11.36	13.30	17.41	18.43
13	Cổ-Học	H			11.41		17.46	
15	Chùa-Dậm	H			11.46		17.51	
18	Phù-từ-sơn		6.48		11.53	13.41	17.58	
20	Vinh-Kiều	H			11.58		18.03	
21	Tiêu-Niệm	H			12.03		18.08	
22	Nội-Duệ	H			12.07		18.12	
24	Pagode de Lim		6 59		12.13	13.53	18.21	
26	Dương-Hồ	H	»		12.19	»	18.27	
29	BẮC-NINH	đến	7.08		12.25	14.12	18.33	
		đi	7 10		12.27	14.04	18.35	19.10
	Chợ-Nhồn	H	»		12.30	»	18.38	19.12
30		đến	7.17		12.36	14.11	18.44	19.18
			Số 213 Hàng hóa và hành khách hạng tư					
31	THỊ-CẦU							
				giờ				
	Đáp-Cầu	đi	7.21	7,31		14.15		19.22
38	Sino			7.51		14.27		
44	Núi-Tiết			8,05		14.36		
		đến	7.47	0,20		14.46		19 48
			Số 215 hàng hóa và hành khách hạng tư					
49	PHỦ-L-THƯỢNG					113 1. Mixte 1er, 2e, 3e et 4e		
		đi		giờ		giờ		
			7.55	9.52		14.56		
57	Les Pins		8.09	10,18		15,13		
68	Kép		8.27	10.47		15.37		
				57				
78	Suối—Ganh	H	»	11,31		15.59		
82	Phố-Vị		8.50	11,44		16.09		
				54				
90	Bắc-Lệ		9.06	12,15		16.29		
				25				
95	Chu-Chúc	H	»	1',41		16.41		
99	Sông-Hóa		9.21	13,00		16.53		
106	Lang-Cang	H	»	13,19		17.07		
110	Than Mỏi		9.39	13,34		17.19		
				43				
		đến				17.28		
114	ĐÔNG-MỎ	đi	9.46	13.55		17.33		
			9.50	14.05				
119	Lang-Nac		»	14,21		17.46		
				36		18.06		
125	Lang-Giai		10.14	14,54		18.40		
				15,04				
137	Ban-Thi		10.47	15.14		19.04		
		đến	11.11	16.10				
				115 Mixte 1er, 2e, 3e et 4e				
148	LANG-SƠN							
		đi	7h.00	11.17		19.19		
156	Kỳ-lừa		7.08	11.25		19.27		
156	Quang-Hò	H	7.22	11.37		19.40		
158	Tam-Lung	H	7.32	11.46		19.49		
163	Đồng-Đăng		7.55	12.02		20.12		
171	Ban-Trang		8.20	12.23		20.33		
179	NA-CHAM	d	8.39	12.41		20.52		

■ Dấu này nghĩa là chuyến xe tiền cước hạ giá (0,$0065 một kilomètre về hạng tư; 0$,014 một kilomètre về hạng ba).

H Dấu này nghĩa là chỗ đỗ không có người coi, chỉ nhận những hành khách, không mang theo các thứ hành lý, mà số hóa xa phải khuân vác hộ. Lác lên xe thì có người *chef de train* hoặc người *contrôleur de route* phát vé; lúc tới nơi giao vé cho người *chef de train* hay người *contrôleur de route*.

(1) Hành khách lấy vé lên quá Phủ-lạng-thương đi chuyến xe số 113 không phải đổi toa. Hành khách lấy vé xuống quá Phủ-lạng-thương, đi chuyến xe số 112 tới đây, lại đi luôn chuyến xe số 12, không phải đổi toa

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$20 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thất lạc đồ tìm mà giá đang vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0p. 20 một dòng, các ngài chỉ mất có 4, 5 hào mà cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đủ chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0p.20 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đông-niên, còn ngài nào mua báo đông-niên, mà khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn báo, bản-quán xin tính rẻ đi một nửa tiền.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ. Hỏi tại M. Ng.-văn-Toàn, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500 $ 00. Hỏi tại số 7, Julieu Blanc, Hanoi. 5.804

Xe ô-tô
(Automobiles)

Muốn bán một cái xe ô-tô 18/24 mã-lực, 7 chỗ ngồi, còn tốt lắm. Có thể dùng làm xe vận-tải được.

Hỏi tại số 86, đường Carreau (Phố-nhì) 5.891

Muốn bán một cái xe ô-tô «Renault» 6/7 mã-lực, 4 chỗ ngồi, rất nhiều các đồ phụ-tùng, còn tốt lắm.

Hỏi tại: Trường trẻ con tây lai vô thừa nhận, phố Delorme. 5.892

Vì đi xa muốn bán ngay xe ô-tô Renault, 5 chỗ ngồi, 11 mã-lực, chạy tốt, giá rẻ. Hỏi tại: M. Legris, 152, Avenue O'd'Endhal, Haiphong. 5.895

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Xe-ngựa
(Voitures hippomobiles)

Bán ngựa và xe độc-mã thùng mây, bánh caoutchout.

Hỏi tại: 138, route Sinh-từ, Hanoi. 5.894

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn «Verney Carron» calibre 20. Hỏi tại nhà báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ «NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một «collection Đăng-cổ tùng-báo.» Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua:
(On achète:)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo, 5.891

Trường học
(Ecoles)

Trung-bắc Học-hiệu có đủ các lớp dạy như trường Nhà-nước. Đơn xin học gửi đến ông hiệu-trưởng ở 22, phố Nhà-thờ (Rue Lamblot). 5.756

Lớp dạy Latin và Anglais

Bắt đầu từ 1er octobre tại Trung-Bắc Học-hiệu, 22 phố Lamblot, sẽ mở một lớp tối nữa chuyên dạy Anglais và Latin.

Trong một tuần lễ, mỗi thứ chữ sẽ dạy ba buổi tối.

Học-phí mỗi tháng định như sau này:

Học một thứ chữ: 4 đồng

Học cả hai thứ chữ: 6 đồng

Ai muốn biết thêm điều gì, cứ đến hỏi tại Trung-Bắc Học-hiệu.

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.

Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire: L. P. 126, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.796

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

27, hàng Đường, bán dép dừa đế hạng, bền chắt, đi trong nhà rất thanh-nhã giá rẻ. 5.885

Nguyện tôi có lấy con gái tên Đỗ-văn-Thứ là Đỗ-thị-Chiêu ba mươi hai tuổi (32 tuổi); mặt hơi đen, người cao nhỏn cũng ở một làng hiện đã được hai đứa con gái: một đứa lên năm tuổi và một đứa được sáu tháng, vợ chồng vẫn thuận hòa với nhau không có điều gì cả, đến hôm mồng mười tháng tám tôi đi vắng đến tức tối về thì không thấy đâu cả; vậy tôi xin bố cáo các ông, các bà ở tỉnh nào hay ở làng nào thấy có người như thế thì viết giấy cho tôi biết tôi xin hậu tạ và tiền phí tôi lên tôi xin chịu cả.

Hoàng-văn-Ngọc,
Lý-trưởng
làng Mỹ-Khê phủ Kiến-Thụy
tỉnh Kiến-An

5.902

VỘI THÌ BÁN RẺ

1 tacheomètre Sanguet mới.

1 niveau bulle indépendante prismes mires, rapporteurs, tailles, vân vân.

Viết cho M. Briet, Quảng-yên. 5.950

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
ĐỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim có dạ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Furan **Đặc biệt! Đặc biệt!** Pervenche

Ở Pháp sang. — Từ ngày 10 Octobre

XE ĐẠP GIÁ ĐỒNG 55$00, BÁN CÓ 31$00

Thì giá bên Pháp tuy rằng đương lúc cao, song bản-hiệu muốn cho thiên-hạ biết cái tinh chất đặc-biệt của xe FURAN và xe PERVENCHE, là hạng xe rất tốt, rất rẻ, nên bản-hiệu định bán hạ giá rao hàng trong một tháng thôi.

Xe PERVENCHE khung gập, kèn và men tốt, *jante* nửa kền, một cái hãm lịch-sự, tay vịn kiểu Anh, hoặc cao vừa, có một cái chuông, một cái bơm, một cái xà-côi, một cái che xích và một cái đèn, có giấy đảm bảo. . . . . 31$00

Xe PERVENCHE cũng đủ như trên này, nhưng có hai hãm đại lịch-sự 32.00

Xe FURAN khung gập, rất lịch sự. Cũng đủ đồ như trên nầy, một cái hãm. 33,00

Xe FURAN cũng đủ như trên, nhưng hai hãm đại lịch-sự. 34.00

100 người mua đầu tiên sẽ được tặng một cái tay xe kiểu thấp vừa, hay kiểu TRIALS có thể dùng để đổi xe làm lối xe *demi-course*, vật tặng ấy đáng giá 1$50.

Những người ở xa, hàng phải gởi đi, bản-hiệu sẽ buộc gói giùm không tính tiền phí-tổn.

GỞI ĐI KHẮP CÁC HẠT ĐÔNG-DƯƠNG

Số xe có hạn. Muốn mua xin gởi thư ngay đến M. DEBIOLLE, độc quyền đại-biểu ở Đông-dương 57 và 59, Avenue du Grand Bouddha, Hanoi — GIÂY NÓI SỐ 520 3057

HIỆU MÁY KHÂU SINGER SẮP DỌN LẠI PHỐ PHÚC-KIẾN

Xin các ngài nên chú ý cho rằng: Đến mùng một tháng mười tây tức là ngày 25 tháng tám ta nầy thì bản công ty chi-điểm ở phố hàng buồm số nhà 55 sẽ giọn lại phố Phúc-kiến số nhà 42 Hànội (ở cạnh đền hội quán Phúc-kiến) vậy các ngài có cần dùng điều gì xin mời các ngài sẽ quá bộ lại chỗ ở mới để cho tiện thương-nghị.

Nguyên trước bản công-ty đã hứa đến ngày mùng một tháng tám tây mới rồi thì mở trường học dạy nữ-công, nhưng vì có nư-giáo ở Hong-Kong chưa sang kịp nên phải hoãn đến mùng một tháng mười tây nầy, vậy khi giọn nhà song thì bản công-ty sẽ bắt đầu khai trường. Hiện nay đã nhiều ngài mua máy rồi chỉ đợi khai trường sẽ đến học, mà bản công-ty cũng muốn nhận nhiều học-sinh nhưng hiềm vì nhà chật hẹp bộ máy chỉ nhận độ 30 người nữ-học, vậy mong rằng đến hôm khai trường xin mời các bà các cô lại học, nếu chậm thì e rằng số học-sinh đã nhận đủ thì nhỡ mất gịp hay.

Bản công-ty có nhời dặn để các ngài biết rằng: xưa nay bản công-ty vẫn vừa bán máy góp vừa cho thuê, nghĩa là ai mà góp được chọn hết số tiền thì máy là của mình, nếu chưa góp hết thì máy vẫn là của bản công-ty cho thuê, nếu thiếu góp thì bản công-ty sẽ lấy máy về. Vậy có máy nào dương góp giở giang mà đem bán thì đừng ai nên mua hoặc gán công nợ hay cầm cố thì đừng ai nên nhận Thân hoặc có ai muốn bán hay là gán nợ, hoặc cầm cố thì nên hỏi lấy cái văn-tự (hợp-đồng) có hình ảnh, của người mua có cả tem và chữ ký thì mấy đã giả hết tiền rồi nếu mua tiền ngay thì sẽ có facture có giấu hiệu của bản công-ty. Muốn cho cẩn-thận thì nên biên lấy số máy về bản công-ty mà hỏi, vậy các ngài nên cẩn-thận thì mới chánh khỏi sự thiệt thòi, nếu cái máy nào mà chưa giả hết tiền tức là máy của bản công-ty thì công-ty có quyền lấy về được.

Từ nay trở đi nếu các ngai có cần điều gì hoặc gửi mandat về góp mấy thì các ngài sẽ gửi cho M. Lu-bua-Di là quản-lý của bản công-ty chi-điểm tại Hànội.

Thắng gia công-ty cẩn-bạch.

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Sắp sửa diễn
OAN BÀ THỊ KÍNH
Chèo cải-lương
Soạn giả: Nguyễn-đình-Nghị

Thu nửa tiền
Tối thứ bảy 2 Octobre
MA CỜ-BẠC
Bi-hài kịch
Chèo cải-lương
Vở hát đã xuất bản

Tối chủ nhật 3 Octobre
HẠNH NGUYÊN CỐNG-HỒ
Có cảnh Trùng-đài bài trí rất đẹp

Tối thứ hai 4 Octobre
NGHĨA CHỌN DUYÊN MAY
Vì việc làm ăn mà sau thành ra nghĩa được chọn duyên cũng may. Tích này có ý nghĩa khuyến giới thật hay.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Của LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Saiol và chất: Urotermine

Giá 1$20 một hộp

Thưởng nguyệt đêm thu

Có mấy công-tử, nhân đêm thu vui vẻ, giở một giàng trong, muốn rủ nhau đi thưởng nguyệt trong sân bỉnh khang. Đến nơi nghe chỉ nỗ nỗ trống, chẳng thấy đèn, các công tử thấy cảnh thấy người thì lòng thường người biết đến hoa lại càng nỗ nức, liền vào một nhà chị em kia chưa có khách hỏi. Vào đến nơi chuyện trò chỉ kỳ một hồi thì chị em phe nước đem bánh ra để tặng các công tử thưởng nguyệt đêm thu. Đang ăn uống một công tử nói rằng: — Các chị đã mua được thứ bánh ngon thì sao không biếu chúng tôi, lại mua thứ chè quái gì thế này chẳng có hương vị gì cả.

Vì chị em them rẻ mua thứ chè tạp hóa, thấy các công tử chê bai không biết giá nhời lại làm sao mấy tìm cách nói dối rằng:

— Thưa các quan, chè tiền duy chỉ có chè Kim-Thái là ngon nhất, nhưng vì chúng tôi không tìm thấy hiệu, mấy phải mua thứ chè này, xin các quan xơi tạm vậy.

Một công tử thấy nói thế biết chị em muốn quịch mình, liền ngâm nay một câu rằng:

Nhân vui tiện bước tìm vân
Chén chè Kim-Thái đầy vơi thiếu chi
Số ba hàng ngang là gì?
Hiệu con sư tử ai thi chẳng hay
Các chị em nghe song biết rằng cảnh uống chè tiền đã thua nên cứ nín thít không giám thở ngon giọng nữa.

Tân Sinh

Tại hiệu CHARMEUSE

Phố LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

CÓ BÁN:

Các thứ mũ dân-ông, dân-bà, trẻ-con;— tất tay, tất chân, khăn; — áo dân-bà, con-gái;— tạp hóa; — giầy dân-ông; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tâm, khăn giải giường; — các thứ vải; — áo *sơ-mi* đi lễ, người-lớn, trẻ-con, áo *sơ-mi cellular*, áo-ngủ; — đồ chơi, vân vân.

Vừa mới sang mũ cát-kết cho sốp-phơ, khăn quàng cổ lụa.

Hiệu « CHARMEUSE » BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TÂY RẤT RẺ. 3054

Tin sau cùng

Ấn-độ trừ nha-phiến

Hội đồng lập pháp đã ưng chuẩn một bản luật về người bắt thuốc phiện. Theo như bản luật ấy, nếu một phố hơn hai người bị bắt giữ bắt thuốc phiện với nhau, thì mỗi người phải án một tháng tội giam, và 50 roupies liền phạt.

Nhật-bản với Trung-hoa

Vì ở Mãn-châu rối loạn, nên Nhật-bản không định cho Trương-tác-Lâm vay tiền nữa.

Nhật-bản rất đỗi phản kháng việc chính-phủ Quinq-châu xin tăng quan thuế.

Người Nhật tìm thấy mỏ dầu ở đảo Sakaline

Người Nhật mới tìm được ở miền Otra, bờ bể đông bắc đảo Sakaline một lớp naphte, mỗi ngày có thể lấy được tới 300 tấn.

Cái chánh cách kiểm nước ở nước Pháp

Ngày hôm nay tại hội đồng các quan thượng-thư, quan tổng-thống Doumergue đã ký các bản lệnh về việc cải lương việc canh trị, và việc tư pháp. Các bản lệnh ấy bãi 92 chức lưu trữ văn khế, hai sở chánh quan thuế, 1.700 chức nữa trong các sở coi về việc chánh-trị và việc tài chánh, tổng cộng các chức bị bãi là 2.200.

Gió bão ở Mexique

Ở Mexique lại có gió bão, tổn hại rất nhiều.

(*Indopacifi*)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thuốc phiện lậu và mở tiệm hút không giấy phép. — Lê tang Kam tức A Cam, Lương Kan Yane và Lê thị Hoạt ở cùng nhà gian thứ hai mộ Bảo-ninh can điều thứ 4, chỉ dụ ngày 27 Décembre 1916, nghĩa là chung lưng mở một cái tiệm hút thuốc phiện không có giấy phép, mà Tang Kam tức A Cam đứng quản-lý lại bán thuốc lậu không phải của ty, nên sở Cẩm đã cho bắt hỏi và làm biên bản cẩn thận đề tòa xét.

Giúp dân bị lụt. — Mấy hôm nay các viên thể dục lại tập nhờ ở hội quán Tri-tri, tối từ 19 giờ, đến 21 giờ xem ra đã thành thuốc về bắt cầu-lương lắm, chầu đến 9 octobre đem diễn tại nhà hát Tây để lấy tiền quyên cho nạn dân bị lụt thì sẽ được công chúng khen ngợi.

Tự tử. — Ngộ nói ngày 28 trước ở Lạc-viên có người uống thuốc độc để tự tử. Không rõ vì lẽ gì mà lại có khinh sinh tự sát bằng một cách khốn nạn như thế.

Kiện lường đồ xe. — Ở bến bên sở Cẩm ngày nào cũng có đơn của M. Thi hon Tient thưa lũ phu xe lường đồ xe, thì chẳng hiểu lũ đó có ăn cắm gì hèn.

Ngày 30 septembre M. Thi-hon-Tient cũng có đơn thưa tên Đỗ-văn-Cầm lường một hộp đồ xe đáng giá 3$10

Trẻ con lạc. — Vũ-văn-Kim 34 tuổi làm nghề dệt vải ở làng Tri-tinh (Sinhbinh) qua Haiphong lạc mất đứa con gái tên là Vũ-Định ở làng Anbiên vào hồi buổi sáng ngày 28 septembre.

Đang-thị-Phú 28 tuổi nhà số 99 phố Đường sắt trình rằng đi nhờ gặp đứa con gái lên 10 tuổi tên là Tý con lạc.

Bỏ đi đâu. — Ng-văn-Tha 47 tuổi làm nghề thợ may ở số 29 phố Lê-lợi đem lại sở Cẩm nộp hai chiếc tờ ở sau năm 1925-1926 của tên thợ ban là Lương-văn-Am tự nhiên bỏ việc đi đâu không thấy về nữa.

Bây giờ sắp rét mướt đến nơi là mùa may vá, chắc chủ thợ bạn kia bỏ chủ đi kiếm ăn nơi khác.

Ốm đường. — Lê thị Phẩm 15 tuổi quán ở Nam-định ốm rầm ở đường cái thì linh cảnh sát đã cho đưa vào nhà thương để điều trị.

Nạn xe đạp và ôtô. — Hồi 17 giờ ngày 28 trước chiếc xe ô-tô số T 2895 đi đến cầu Joffre thì va phải Quinq vẫn Lượng đi xe đạp. May không việc gì đến người, còn chiếc xe đạp bị hỏng đầu.

Thợ tàu xế và ba toong tàu thủy. — Đến ngày 10 novembre này tại Haiphong sẽ mở kỳ thi lấy bằng tài xế (*mécanicien*) và ba-toong (*patron*) tàu thủy.

KIẾN-AN

Việc đâm tàu Đông lợi. — Đến bây giờ vẫn đành chịu không thể mò được nữa, vì cứ như lời người lặn xuống đấy thì thân tàu đã bị nước phá sụ ngập hết và một hòm trong khi họ đang mò dưới ấy thì bị một con cá to quắt phải rách cả áo caoutchouc, vội giật dây kéo lên thì đã biến tính, trong nửa giờ đồng-hồ mới hồi lại.

Mấy hôm sau lại đem cải-mìn về bắn đến mấy chục phát thì tan đi! Thật nát tan-tành, lờ vờ trên mặt nước, mai hôi thối xông lên rất là khó chịu, dĩ chi lại có lắm cá vì những phát cart-min mà chết trôi nổi trên sông cũng nhiều.

Nhân hôm chủ-nhật được rỗi tại giờ ăng-tung ra xem thì sẽ sẽ một hàng mộ đắp bên đường. Cũng có mộ khói hương nghi ngút, giấy vàng bay tung, cũng có mộ vô-chủ ai mà viếng thăm.

Kia mộ to, kia mả nhỏ, quê quán ở đâu mà đến đó, hỏi đâu nên nỗi nước non này! Tại số-phận ư? Tại đồng-tiền ư? Không hay! Tại tàn bông ư? Tại nước xoáy ư? Không biết! Khách ta sầu, ta cảm trông thấy cảnh thảm-mục thương tâm lấy cũng cảnh nước ngoài: người chết nhà trôi, cứ tưởng-tượng trong trí-não mà xem thì sao cũng rõ hai hàng lệ xót thương vì người đồng-bào trong cơn khổ-sực. Ấy thế mà cũng thấy lắm kẻ nhân-điệp này mà làm nên giàu nên sổ, thì cũng cho là bạc người tàng tận lương-tâm vậy.

Ngỡ làu sao mà bị đánh. — Mới rồi tối nhân đi chơi thấy càng một người đàn-ông trạc ngoài tứ-tuần dẫy mình mếu chảy từ làng Cầm-vân lên đến nhà thương. Hỏi ra mới biết đó là thầy lý nọ vì thông-gian với vợ một người phu-tuần ở một cái quán đầu làng. Anh phu-tuần có ý đò xét mãi mới bắt gặp được quả tang đôi gian-phu, dâm-phụ ở đây, nên nắm tay thước cầm ở tay đánh cho thầy lý một chập rồi thân. Con dâm-phụ may thoát. Tên phu-tuần đã phải đơn kiện tại của công.

Thanh-Vân

PHỦ-LÝ-SƠN

Mưa mãi. — Giới mưa mãi đến bao giờ mới thôi. Vì mấy trận mưa về tháng bảy và đầu tháng tám nhiều cánh đồng dầy những nước trong, đường cái bị ngập cả, từ phủ đi các chợ chung quanh đây, nhiều chỗ phải lội đến đầu gối hoặc phải đi đò, đến trung tuần tháng tám giới đã ngớt được ít lâu, nước đã rút được mấy tấc, cảo đồng cao đã cấy lại được. Mấy hôm nay giới lại mưa nữa, nước đồng lại từ lên, những chỗ cấy lại fy lại mất một lần nữa. Cái thân con nhà làm ruộng thế có đáng thương không. Ấy thế mà lại còn nay có giấy bắt phu mai có giấy bắt tre. Người nào đi được đã đành, người nào không đi được lại phải lo tiền thuê người đi thay. Thành thử sưu thuế ai cũng có một đồng mà sưu thuế phụ bắt đến gần mấy nữa.

Ng. v. T. (Phúc-tiến)

NHẬN DỊP BẮC CAO

Không đâu có hàng rẻ bằng

Dịp tốt vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những mẫu hàng sau này: *Giấy gai tây đủ khắp ban, cũng là các thứ Dan cực Bạc Xanh, cực Tím, bao cổ, cũng là các thứ Dan cực Bạc Xanh, cực Tím, bao cổ, bao mới, đều có cả.* Hiệu tôi lại có bán các thứ: *Nước Hoa, Sáp Thơm và Bút Mắt* hiệu « EDAC ». Nhân dịp giá tiền hạ cực rẻ nên tôi mua được những thứ hàng trên này rất lớn. Xe giá bây giờ rất mắc tăng trong trong, thì mới dùng hạ hạ rẻ lắm mà ở bản hiệu có bán thì giá được hạ nhiều tới xin hỏi các quí-khách biết cả. Quí-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, kẻo nói dịp này chính là nói buổi mà những mặt hàng trên này bán nhảy lắm. Kính cáo.

ĐỒ-LONG. 96, Rue des Pavillons-Noirs
số 96, Phố Hàng Mã-Mây, Hanoi

VỆ-SINH-BÁO

Direction: 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 96

Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được *ngót một vạn bức thư xin gửi cho báo biếu không*. Vậy chỉ nay mai là hết số báo biếu không và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kịp gửi, kẻo muộn.

Nay làm số mới, vậy ngài nào *xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.

Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật vắn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và chỗ ở cho rõ*.

Ở góc bức thư, xin *đề to tên tỉnh* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tỉnh nào vào tỉnh ấy cho tiện.

VỆ-SINH-BÁO
3052

MUỐN ĐỠ TỐN TIỀN

Muốn cho quần áo được trắng trẻo và thơm tho; Các ngài nên mua Savon « HIỆU ĐẦU THỎ » (Le Lapin) là một thứ xà-phòng rất tốt, không hao, đã nổi tiếng ở khắp cõi « Đông-pháp » này.

Ở Hanoi và các Hiệu tạp-hóa lớn các tỉnh đều có bán.

Mua buôn xin hỏi Hiệu Bắc-Bằng, N° 72, phố hàng Bồ Hanoi.

Giây nói số 341.

P. S. Xà-phòng hiệu « ĐẦU THỎ » này đã được tại Tòa, bản-hiệu giữ độc-quyền, cấm không ai được làm giả. 3054

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 2 Octobre 1926
LƯƠNG BẰNG ĐỐC NGHĨA
Châu hư cây chủ ở nhà,
Ngờ đâu chủ châu cũng là một môn,
Khen ai chỉ giỏi mưu khôn,
Kia chồng biết hối nọ con phải chừa.

Tối chủ-nhật 3 Octobre 1926
CHỬ-ĐỒNG NGỘ TIÊN DUNG
Thấy người bé nhỏ mà sinh,
Lẽ kia đáng dận ngẫm tình lại thương,
Khen thay tạo hóa đưa đường,
Dễ gió kẻ quí khôn tường phép tiên.

Tối thứ hai 4 Octobre 1926
« DI-ĐÀ PHẬT GIANG HÒA »
Tra ân Minh-tu
Đã tu sao gia chẳng lành,
Oan hồn hồn hiện rành-rành chẳng sai,
Ngẫm-ngùi duyên trước vì ai,
Duyên sau ắt hẳn đền bồi lại cho.

3006

CÁC NGÀI MUA THAN

Các ngài có muốn mua than Criblé hay than Menu ở mỏ Espoir (Hoành-Mô) thì mời các ngài cứ đến hỏi tại nhà giấy công-ty mỏ than Đông-triều số nhà 21, đường Jules Ferry, *Hải-phòng.*

5.891

Gương soi hiệu Saint-Gobain, gương làm « Pare-brise d'Auto », khung gương làm bằng gỗ trạm kiểu mới, khung thiếp vàng nhiều kiểu đẹp và rẻ.

Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA, 7, rue du Chanvre, Hanoi. Téléphone n° 250. (3055)

Hoàng-Quang-Thiện
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quí. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc này dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

— Bán tại hiệu Bào-chế —
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3046

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo lịnh tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc về những kinh tế, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho lành-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, kẻo bỏ nhầm.

● Dù các ngài dau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tan đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là :

Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán : **0$85** một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

9, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$80 một hộp sáu cachets

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phải, làm cho hay ho vật.

Ấy là :

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BÔ

1$40

3001

祥和裕 YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, *Rue des Cantonnais*, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 256

Bản-hiệu có bán buôn các thứ các nhiễu, hàng tân nhiều tấm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng to (Bắc-kỳ) như the, nuyên, lĩnh, lọc, bông, quế, sừa sản, vé hàng Saigon như lĩnh, the, sừa sản.

Nay mới có dự các mặt, lãng thâm, mogn đen và nỉ non rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Qui-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu sin gửi contre remboursement.

Cần-bạch

YU-WO-TSEONG

3015

Pour soigner vos douleurs soignez vos reins !

Lorsque les reins sont faibles (mal de dos) les impuretés et l'acide urique restent dans le sang.

Le lumbago, les douleurs du rhumatisme, de la sciatique, de la goutte, les enflures des chevilles sont soulagés et, peu à peu disparaissent par l'emploi des Pilules Foster qui fortifient les reins et chassent l'acide urique.

Les hommes comme les femmes, dont si souvent la santé laisse à désirer par suite de nombreux malaises : vertiges, lassitude, fourmillements dans les doigts, points noirs devant les yeux, albumine dans les urines, ont intéret à employer les Pilules Foster ; elles donnent dans ces cas des résultats souvent inespérés.

PILULES FOSTER

pour les Reins et la Vessie

La boîte: 7 fr. 50 — La double-boîte: 14 fr.

Toutes Pharmacies ou H. Binet, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu dầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh dau dạ dày và dau gan cốt.

Vậy xin kể ra sau này : Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí dam-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bơm bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, dau mắt, dau cuống họng, có những mun mọc sần sần lên ở mặt. Phần bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả

3004

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT DÂY NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

Nước Pháp, hiệu viên

Tại sở có các thứ-nghiệm Pháp luận chứng một thứ thuốc này.

Bán khắp tại tiệm các nơi, nhà chế thuốc LACROIX, 18-25, Rue Pasteur de Stuart — PARIS.

DẤU "CRÉSYL" THIỆT

và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình tân hiệu :

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỆNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỆNH OAN tinh-nghiệm thực, những là bệnh giác-trời, thiên-thời, ta-tinh, ôn dịch thu vật.

THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng mà rửa rạy nhà cửa khỏi độc-địa, để rảy trong đồng bãi, dân bùn tẩy cho khỏi độ que.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thu độc, trùng và muỗi mòng, bọ chét, gian mùi và nhện-nhện.

Có một mình thứ dấu "CRESYL-JEYES" đặng trọn trừ bất nói nầm nhà thôi.

MẤY GIỪNG CỐI GIẢ MẠO tự nhau nào dùng, có nhớ kiểu "CRESYL-JEYES"

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tác khắc tuyệt nọc

RÔM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau cơm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà rẻ lại rẻ.

Một hộp lớn 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 53, phố Tràng-tiền

HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy nói số 89

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ESU KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm về dân bà ở cữ . . . . . Một lítre:* **2$40**

Trước khi ăn cơm nếng một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1$25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1$25**

Bài là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh dau phải rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm nếng 3 hay 4 muỗm . . . . . Một chai:* **1$25**

GOUTTES NUTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0$60**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC : SỬA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến hiệu lạ thường — Không sốt

Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ả ống nhỏ rọt . . . . . **0$20**

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI :

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3003

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đắng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tinh-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE :

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3014

LAN-PHƯƠNG

79, Hàng Đào, Hanoi

Bản-hiệu chuyên làm khăn xếp đã tân năm, làm được kiểu dáng đẹp để chắc chắn hơn mọi nơi. Nay có làm cả mũ nút chai (liège) đủ các lối. Hàng gửi lĩnh hóa giao ngân, nhưng phải gửi một phần tiền trước.

Khăn 9 nếp không kể chữ nhân

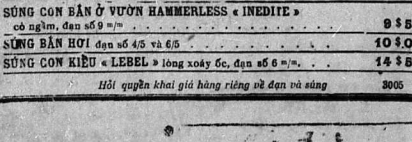
Nhiễu tây, ... 3$80 - 3$00 | Lượt, . 2$50 - 2$00 - 1$20 - 0$80

Mũ nút chai : 3$00 - 2$50

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

MUA SẮM 1926-1927

SÚNG « CHARLIN » có máy bật đạn, à crosse fixe	375$. 235 $. 188 $. 140$. 100$. 94$ và **85$00**
SÚNG « GRAS » transformé, đạn số 16	**9$50**
SÚNG MỘT LÒNG « UNIC » dùng bắn được các thứ thuốc	**14$00**
SÚNG CÒ NGOÀI HAI LÒNG (A CHIENS) đạn tiệc bậu	30 và **26$00**
SÚNG 2 LÒNG, CÒ NGẦM HAMMERLESS, KIỂU « ANSON & DEELEY » ba chốt	**38$00**
SÚNG « HALIFAX » có máy bật đạn	45 và **41$00**
SÚNG « DARNE » dùng bắn đủ các thứ thuốc,	1/2 $. 110 $. 90 $. 82 $. 75 $. 70 $ và **67$00**
SÚNG NGŨ-LIÊN « BROWING » đạn số 12 và 16	**72$00**
SÚNG CON KIỂU « WARNANT » đạn số 9 và 6 m/m	**7$50**
SÚNG CON KIỂU « GRAS » đạn số 9 m/m	**8$50**
SÚNG CON BẮN Ở VƯỜN HAMMERLESS « INEDITE » có ngắm, đạn số 9 m/m	**9$50**
SÚNG BẮN HƠI đạn số 4/5 và 6/5	**10$00**
SÚNG CON KIỂU « LEBEL » lòng xoáy ốc, đạn số 6 m/m	**14$50**

Hỏi quyển khai giá hàng riêng về đạn và súng

3005

Ta chỉ hút thuốc-lá

HIỆU

MÉLIA

mà được

KHOÁI-TRÍ và TINH-THẦN !

BAO GIẤY ĐỎ CÓ ẢNH MÙI ĐẸP

MARINA

BAO GIẤY TRẮNG HIỆU KIM-CƯƠNG

DIAMANT

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh

3007

TỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Kéo mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong luật (Như vậy mỗi ngày chỉ có mấy xu, có thể tằn mằn góp có được).

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền sở-hữu, mà lần rút số nào cũng được cả, như thế có đồng bỏ tiền nói vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên số là, Mỗi số về PANAMA thì nào cũng trúng một lần, giá tiền lớn từ 500.000 nhỏ đến một 5.000 quan, không có năng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng số

Bắn bỏ những số được trúng số gửi cho người dự cuộc không lấy tiền, về mỗi kỳ có số trong bốn kỳ hàng năm

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc, nuộn rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3008

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN